

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för utgiftsområde 24 Näringsliv, som totalt uppgår till ca 6,5 miljarder kronor för 2017. Därmed avstyrker utskottet oppositionspartiernas alternativa budgetförslag och därtill berörda motionsyrkanden. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till lagändringar med anledning av regeringens förslag om att Revisorsnämnden byter namn till Revisorsinspektionen. Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om att förändra verksamhetsinriktningen för RISE AB Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) och Sverige Tekniska Forskningsinstitut AB (SP) samt att genomföra en fusion mellan RISE AB och SP.

Utskottet har därtill följt upp regeringens resultatredovisning för utgiftsområdet och redovisar i ett ställningstagande sina iakttagelser med utgångspunkt i uppföljningen.

I betänkandet finns en reservation (SD) med ett alternativt förslag när det gäller anslagen inom utgiftsområdet. Företrädarna i utskottet för Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har avstått från att delta i beslutet om anslag och hänvisar i särskilda yttranden i stället till de budgetförslag som respektive parti har lagt fram.

Behandlade förslag

Proposition 2016/17:1, utgiftsområde 24 Näringsliv.

20 motionsyrkanden från allmän motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Budgetprocessen i riksdagen	6
Betänkandets disposition	7
Utskottets överväganden.....	8
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24	8
Propositionen	8
Utskottets ställningstagande.....	11
Anslag inom utgiftsområde 24	15
Inledning	15
Propositionen	16
Motionerna.....	25
Vissa kompletterande uppgifter	31
Utskottets ställningstagande.....	35
Namnbyte för Revisorsnämnden	38
Propositionen	38
Utskottets ställningstagande.....	39
RISE Research Institutes of Sweden AB.....	39
Propositionen	39
Kompletterande uppgifter	40
Utskottets ställningstagande.....	41
Reservationer	42
Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (SD).....	42
Särskilda yttranden	46
1. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (M)	46
2. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (C)	49
3. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (L)	52
4. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (KD)	55
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	59
Propositionen	59
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	60
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	63
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och oppositionens förslag till beställningsbemyndiganden.....	65
<i>Bilaga 4</i>	
Utskottets anslagsförslag	66
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden	67
<i>Bilaga 6</i>	
Reservanternas anslagsförslag	68
<i>Bilaga 7</i>	
Regeringens lagförslag	70

Tabell

Tabell 1. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsnivåer för utgiftsområde 24 Näringsliv	16
---	----

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag inom utgiftsområde 24

a) Anslagen för 2017

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 24 enligt utskottets förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 24 punkt 14 och avslår motionerna

2016/17:117 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 5,
2016/17:122 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 2,
2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2,
2016/17:2033 av Kerstin Lundgren (C),
2016/17:2226 av Josef Fransson m.fl. (SD),
2016/17:3126 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1 och 3–5,
2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 10 och 11,
2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 27,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,
2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 31,
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 1, 19 och 20,
2016/17:3435 av Helena Lindahl m.fl. (C) och
2016/17:3456 av Said Abdu m.fl. (L).

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2017 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 450 000 000 000 kronor,
2. under 2017 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor,
3. för 2017 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 125 000 000 000 kronor för systemet med statsstödda exportkrediter,
4. under 2017 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i utskottets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 24 punkterna 11–13 och 15.

Reservation (SD)

2. Namnbyte för Revisorsnämnden

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall,

2. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),
3. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
4. lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,
5. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079),
6. lag om ändring i revisorslagen (2001:883),
7. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 24 punkterna 1–7.

3. RISE Research Institutes of Sweden AB

- a) Riksdagen bemyndigar regeringen att bredda verksamhetsinriktningen för RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) så att verksamheten, i tillägg till vad som tidigare angetts av riksdagen, ska kunna bedrivas genom intresse- eller dotterbolag, ska kunna omfatta provning, certifiering och utbildning för industrisektorn och därmed förenlig verksamhet, samt ska kunna omfatta ägande och förvaltning av lös egendom,
- b) Riksdagen bemyndigar regeringen att förändra verksamhetsinriktningen för SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB (SP) så att den, i stället för vad som tidigare angetts av riksdagen, ska vara i linje med den breddade verksamhetsinriktningen för RISE AB som anges i punkten a),
- c) Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra en fusion mellan RISE AB och SP i enlighet med vad regeringen förordar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 utgiftsområde 24 punkterna 8–10.

Stockholm den 1 december 2016

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Lars Hjälmered (M)*, Åsa Westlund (S), Hans Rothenberg (M)*, Ingemar Nilsson (S), Hanif Bali (M)*, Per-Arne Håkansson (S), Helena Lindahl (C)*, Mattias Bäckström Johansson (SD), Said Abdu (L)*, Penilla Gunther (KD)*, Anna-Caren Säterberg (S), Sofia Fölster (M)*, Hanna Westerén (S), Johan Nissinen (SD), Jonas Eriksson (MP) och Håkan Svenneling (V).

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens budgetproposition (prop. 2016/17:1) utgiftsområde 24 Näringsliv och 20 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2016/17. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2017 samt oppositionspartiernas respektive förslag till anslag för 2017. I bilaga 3 återfinns regeringens samt oppositionspartiernas förslag till beställningsbemyndiganden för 2017. I bilaga 4 finns utskottets anslagsförslag för 2017, och i bilaga 5 finns utskottets förslag till beställningsbemyndiganden. Reservanternas anslagsförslag finns i bilaga 6, och i bilaga 7 återfinns regeringens lagförslag.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i processens första steg fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § riksdagsordningen). Riksdagen har, med bifall till regeringens förslag, bestämt utgiftsramen för 2017 för utgiftsområde 24 Näringsliv till 6 456 020 000 kronor (prop. 2016/17:1, bet. 2016/17:FiU1). I detta ärende ska utskottet föreslå för riksdagen hur anslagen inom utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslagen inom utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen), vilket motsvarar det andra och avslutande steget i budgetprocessen.

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen redovisa de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens beredning av ärenden ingår uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21). Av riktlinjerna framgår att riksdagen beställer och tar emot information om resultatet av statens verksamhet.

Utskottet har mot den bakgrunden analyserat regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24 Näringsliv i budgetpropositionen.

Analysen har syftat till att vara ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och motionerna som rör anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I de efterföljande delarna behandlas regeringens förslag till lagändringar med anledning av Revisorsnämndens namnbyte samt frågan om bemyndigandet av regeringen att utföra vissa åtgärder när det gäller Research Institutes of Sweden AB (RISE AB).

Företrädare för RISE AB informerade utskottet om bolagets verksamhet den 20 oktober 2016.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 24

Inledning

Hösten 2015 genomförde näringsutskottet en uppföljning av regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för 2016, utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. Uppföljningen omfattade i första hand en översiktlig genomgång och analys av de mål och indikatorer som hade använts inom respektive utgiftsområde. Därutöver undersöktes resultatredovisningens struktur och förhållandet mellan mål, indikatorer och vissa resultat. Syftet med uppföljningen var att ta fram ett fördjupat underlag till näringsutskottets beredning av budgetpropositionen och för utskottets fortsatta dialog med regeringen om utvecklingen av mål- och resultatstyrningen inom utskottets beredningsområde. Utskottets ställningstaganden med anledning av iakttagelserna redovisades i utskottets budgetbetänkanden för respektive utgiftsområde (bet. 2015/16:NU1, bet. 2015/16:NU2 och bet. 2015/16:NU3).

Näringsutskottets grupp för uppföljning och utvärdering (Nuguu) har under hösten 2016 följt upp i vilken utsträckning regeringen i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) har beaktat och tillgodosett de synpunkter på resultatredovisningen som utskottet framförde i förra årets budgetbetänkanden.

Propositionen

Mål för utgiftsområdet

Utgiftsområde 24 Näringsliv har inget övergripande mål. I stället finns mål antagna av riksdagen för de två politikområden som ingår i utgiftsområdet.

Målet för Näringspolitiken är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag (prop. 2014/15:1 utg.omr. 24, bet. 2014/15:NU1).

Målet för Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande är enligt riksdagens beslut (prop. 2008/09:1 utg.omr. 24, bet. 2008/09:NU1)

- högsta möjliga grad av frihandel
- en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU
- ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen (WTO)
- ökande handelsutbyte mellan Sverige och världen
- ökade utländska investeringar i Sverige.

Övriga mål och prioriteringar

Utöver de mål som riksdagen har beslutat för politikområdena redovisas andra mål som relaterar till de mål som riksdagen har beslutat.

Vad gäller näringspolitiken anför regeringen under rubrikerna 3.4 Mål för utgiftsområdet och 4.4 Mål för näringspolitiken att de näringspolitiska insatserna ska bidra till att uppnå målen i EU:s gemensamma strategi för tillväxt och sysselsättning, Europa 2020. Därtill framför regeringen under rubriken 4.4 Mål för näringspolitiken att ett tydligt sysselsättningsmål ska styra politiken. Sysselsättningsmålet innebär att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så mycket att Sverige når lägst arbetslöshet i EU 2020.

För politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande framgår under rubrikerna 3.4 Mål för utgiftsområdet och 5.3 Mål för utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande två i det närmaste likalydande mål. Under rubriken 3.4 Mål för utgiftsområdet framhåller regeringen följande:

Sverige ska främja en fri och rättvis världshandel. Vi kommer att arbeta för progressiva internationella handelsavtal och riva handelshinder samtidigt som vi står upp för miljön, löntagarnas intressen och människors hälsa. Handelsavtal ska respektera demokratiskt fattade beslut.

Under rubriken 5.3 Mål för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande anføres att regeringen vill främja en fri och rättvis världshandel.

Därtill redovisar och hänvisar regeringen till ett antal andra mål i resultatredovisningen som inte har beslutats av riksdagen. Det handlar exempelvis om mål som EU, regeringen eller en myndighet har beslutat. Därutöver förekommer även begrepp av målliknande karaktär såsom prioriteringar, målsättningar och olika insatsers särskilt angivna syften.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För politikområdet Näringspolitik anger regeringen att utvecklingen i näringslivet påverkas av en rad olika faktorer och att de fyra indikatorer som redovisas följer utvecklingen i näringslivet på en övergripande nivå. De fyra indikatorerna är: Sveriges internationella konkurrenskraft, Innovation bland svenska företag, Näringslivets utveckling samt Förutsättningar för företag att utvecklas. I den efterföljande redogörelsen motiverar och problematiserar regeringen till viss del valen av indikatorer. För en av de nämnda indikatorerna återkopplar regeringen till målet för näringspolitiken. I direkt anslutning till redogörelsen av indikatorerna redovisar regeringen de resultat som är kopplade till dessa indikatorer.

Resultatredovisningen för politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande är uppdelad i två delar: Export- och investeringsfrämjande samt Handelspolitik och EU:s inre marknad.

Vad gäller resultatredovisningen för Export- och investeringsfrämjande är den uppdelad i verksamhetsområdena Sveriges exportstrategi, Exportfrämjande, Investeringsfrämjande och Exportfinansiering. Regeringen anger att för att kunna följa upp exportstrategins mål har ett antal indikatorer tagits fram. För övriga tre verksamhetsområden redovisar regeringen ett trettiotal delindikatorer som rör sig från antalet besök på Business Swedens webbplats till andelen högkvalitativa utländska investeringar redovisade per typ av investering, bransch och ursprungsland. Regeringen konstaterar att de indikatorer som anges bl.a. är indikatorer för Business Swedens verksamhet. Vad gäller delindikatorerna för Investeringsfrämjande görs en återkoppling till det riksdagsbeslutade målet för politikområdet.

För verksamhetsområdet EU:s inre marknad anger regeringen fem indikatorer och bedömningsgrunder, och regeringen kopplar dessa till det riksdagsbeslutade målet om en effektiv inre marknad. När det gäller handelspolitiken anger regeringen bl.a. att bedömningsgrunden för redovisningen av resultat bygger på frågor om huruvida förhandlingar och handelsavtal har avslutats, att svenska prioriteringar och ekonomiska intressen tillgodoses samt att EU:s handelspolitik utformas utifrån det svenska intresset om öppenhet.

Regeringens resultatredovisning

För politikområdet Näringspolitik är resultatredovisningen uppdelad i två delar. I den ena delen redovisar regeringen resultat som är kopplade till de ovannämnda resultatindikatorerna. I den andra delen redogör regeringen för resultatet av statligt utförda insatser.

I det inledande avsnittet 4.5 Resultatredovisning gör regeringen en samlad bedömning av de näringspolitiska insatserna, och regeringen menar att insatserna bidragit till att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag. Vad gäller avsnittet 4.5.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder gör regeringen en genomgång av resultaten för samtliga redovisade indikatorer. Resultaten presenteras över tid och problematiseras i viss grad. Därefter följer tre avsnitt med rubrikerna 4.5.2 Innovation och förnyelse, 4.5.3 Entreprenörskap och företagande samt 4.5.4 Ramvillkor för företag och konkurrens. Varje avsnitt består av två delar: Resultat samt Analys och slutsatser. Regeringen redogör i resultatredovisningen under dessa tre avsnitt för utförda och/eller pågående insatser och åtgärder. I vissa fall kopplas insatserna till tidigare nämnda indikatorer, och ibland redovisas effekter av den förda politiken.

Som redan har nämnts består resultatredovisningen för området Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande av två delar: Export- och investeringsfrämjande samt Handelspolitik och EU:s inre marknad. Resultatredovisningen för avsnittet 5.4.1 Export- och investeringsfrämjande är, som det tidigare har påpekats, uppdelad i verksamhetsområdena Sveriges

exportstrategi, Exportfrämjande, Investeringsfrämjande och Exportfinansiering. Det kan noteras att regeringen inte redovisar något resultat för några av exportstrategins indikatorer. De övriga tre områdena inleds med en beskrivning av syftet med de olika områdena och av de myndigheter som har i uppdrag att utföra regeringens politik på området. Därefter redovisas resultaten för vissa av indikatorerna kortfattat i löpande text, främst i fråga om förhållandena 2015 – i vissa fall jämfört med 2014 eller tidigare år. Det kan tilläggas att regeringen även gör en samlad bedömning av den verksamhet som Business Sweden har bedrivit inom ramen för området Exportfrämjande.

Under avsnittet 5.4.2 Handelspolitik och EU:s inre marknad beskrivs inledningsvis regeringens arbete för en effektiv inre marknad. Regeringen redogör bl.a. för vilka områden den har meddelat att den anser att kommissionen bör prioritera. I avsnittet med analys och slutsatser bedömer regeringen sitt genomslag i påverkansarbetet samt flödet av varor och tjänster mellan Sverige och andra länder på den inre marknaden. Därefter följer resultatredovisningen för verksamhetsområdet Internationell handelspolitik. Regeringen framför att den bl.a. har främjat en fri och rättvis världshandel och arbetat för progressiva internationella handelsavtal och för att avveckla handelshinder. Resultatredovisningen innehåller även uppgifter om utvecklingen av det multilaterala regelverket (förhandlingarna inom WTO), förhandlingar om bilaterala och regionala avtal (t.ex. med Kanada, Japan och Förenta staterna) och frågor som rör EU:s autonoma handelssystem. I avsnittet redogör regeringen för utvecklingen inom EU och regeringens prioriteringar och arbete. Slutligen redogör regeringen för Kommerskollegiums och Swedacs arbete samt insatser inom andra verksamhets- och utgiftsområden. Regeringen konstaterar att det är svårt att avgöra vad som är resultatet av regeringens arbete inom EU:s inre marknad och handelspolitiken eftersom flera aktörer är inblandade och det rör sig om långa processer. Vidare kan resultatet av insatserna troligen ses först efter flera år.

Utskottets ställningstagande

Allmänna iakttagelser

Liksom i förra årets budgetbetänkanden vill utskottet inledningsvis framhålla att en klar och tydlig resultatredovisning bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får. Regeringens resultatredovisning är ett viktigt underlag för riksdagens budgetberedning. En utgångspunkt för riksdagens uppföljning av budgetpropositionens resultatredovisning är att det ska vara möjligt för utskottet att följa kopplingen mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag. Utskottet välkomnar det arbete som pågår med att utveckla den ekonomiska styrningen och som bidrar till att förbättra resultatredovisningen från regeringen till riksdagen.

Hösten 2015 genomförde näringsutskottet en uppföljning av regeringens resultatredovisning i budgetpropositionen för 2016, utgiftsområdena 19

Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv. Uppföljningen omfattade en översiktlig genomgång och analys av i första hand de mål och indikatorer som används inom respektive utgiftsområde. Därutöver undersöktes resultatredovisningens struktur och förhållandet mellan mål, indikatorer och vissa resultat. Syftet med uppföljningen var att ta fram ett fördjupat underlag till näringsutskottets beredning av budgetpropositionen och för utskottets fortsatta dialog med regeringen om utvecklingen av mål- och resultatstyrningen inom utskottets beredningsområde. Utskottets ställningstaganden med anledning av iakttagelserna redovisades i utskottets budgetbetänkanden för respektive utgiftsområde (bet. 2015/16:NU1, bet. 2015/16:NU2 och bet. 2015/16:NU3).

Näringsutskottet har i samband med budgetberedningen hösten 2016 följt upp i vilken utsträckning regeringen har beaktat och tillgodosett utskottets synpunkter på resultatredovisningen i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1).

På ett allmänt plan konstaterade utskottet hösten 2015 att flera iakttagelser inte bara är gemensamma för de tre utgiftsområden som utskottet bereder utan också är giltiga för andra utgiftsområden. Det är också viktigt att påpeka att flertalet av dessa iakttagelser inte ansågs vara specifika för 2016 års budgetproposition. Vidare noterade utskottet att resultatredovisningens struktur skilde sig åt mellan de tre utgiftsområdena. Med anledning av detta ansåg utskottet det vara berättigat att reflektera över om detta främst avspeglar de tre utgiftsområdenas särarter eller om en mer enhetlig disposition hade varit möjlig för att öka läs- och jämförbarheten. Denna reflektion kvarstår även detta år.

När det gäller resultatredovisningen i budgetpropositionen för 2017 konstaterar utskottet inledningsvis att regeringen inom utgiftsområdena 21 Energi och 24 Näringsliv inte refererar till utskottets ställningstaganden om resultatredovisningen i förra årets budgetbetänkanden. Inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt hänvisar regeringen endast till utskottets ställningstagande när det gäller hur vissa av indikatorerna kan kopplas till det mål för politikområdet som riksdagen har fastställt (prop. 2016/17:1 utg.omr. 19 s. 14). Vidare är det inom samtliga de tre utgiftsområdena möjligt för regeringen att ytterligare tydliggöra sambanden mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag.

Generellt har det inom utgiftsområdenas resultatredovisning genomförts vissa förändringar och tillägg jämfört med förra årets budgetproposition, vad gäller både mål, indikatorer och resultatredovisning.

Iakttagelser om utgiftsområde 24 Näringsliv

Målen

Utgiftsområde 24 Näringsliv består av de två politikområdena Näringspolitik respektive Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande. Vad gäller politikområdet Näringspolitik konstaterade utskottet hösten 2015 att regeringen i budgetpropositionen inte tydliggjorde hur det riksdagsbeslutade

målet förhöll sig till målen på EU-nivå och regeringens sysselsättningsmål. Därför såg utskottet det som önskvärt att regeringen förtydligade detta. Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2017 inte har gjort något sådant förtydligande, och utskottet anser således fortfarande att ett förtydligande är önskvärt. Vidare kan utskottet konstatera att i likhet med förra året är de riksdagsbeslutade målen för de båda politikområdena inom utgiftsområdet övergripande och kan därför vara svåra att följa upp.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Hösten 2015 instämde utskottet i regeringens bedömning att utvecklingen i näringslivet påverkas av en rad olika nationella och internationella faktorer som kan vara svåra för regeringen att påverka. Detta var särskilt påtagligt för utrikeshandeln som i betydande utsträckning påverkas av omvärldsförändringar och internationella aktörer. Utskottet ansåg mot denna bakgrund att det var positivt att regeringen hade tagit fram resultatindikatorer och att längre tidsserier redovisades där det var möjligt. Det var utskottets uppfattning att de indikatorer som redovisades för näringspolitiken gav en god bild av utvecklingen inom området. Utskottet framförde dock att regeringen borde motivera hur indikatorerna var kopplade till det mål som riksdagen har beslutat för näringspolitiken.

Utskottet kan konstatera att regeringen kopplar en av indikatorerna till det riksdagsbeslutade målet, men att något liknande inte görs på ett tydligt sätt för de övriga indikatorerna. Utskottet vidhåller därför sin uppfattning att regeringen bör motivera hur indikatorerna är kopplade till det mål som riksdagen har beslutat för näringspolitiken. Vidare anser utskottet, likt det framförde hösten 2015, att resultatindikatorerna främst visar på omvärldsförändringar, varför det kan vara svårt att använda dem för att mäta resultatet av de insatser som regeringen låter genomföra. Resultatindikatorerna bör i första hand spegla uppnådda resultat och inte insatser eller omvärldsförändringar. Samtidigt vill utskottet lyfta fram det faktum att regeringen problematiserar och motiverar indikatorerna samt på ett tydligare sätt kopplar resultaten av de statligt utförda insatserna till indikatorerna. Detta ser utskottet som ett steg i rätt riktning och önskar att regeringen vidareutvecklar detta ytterligare.

När det gäller den struktur som har använts för att redovisa resultatet och indikatorerna för politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande kan utskottet inledningsvis konstatera att den har ändrats och därmed blivit mer lättöverskådlig. I likhet med vad utskottet framförde hösten 2015 anser utskottet dock att de indikatorer som redovisas under rubriken Export- och investeringsfrämjande är på en sådan detaljnivå att de mer framstår som myndigheters och bolags indikatorer än regeringens egna indikatorer. Vidare önskar utskottet att regeringen motiverar hur de redovisade indikatorerna förhåller sig till det mål som riksdagen har beslutat för politikområdet.

När det gäller verksamhetsområdena EU:s inre marknad och Internationell handelspolitik anförde utskottet att det saknades resultatindikatorer och att det således var centralt att regeringen tog fram indikatorer för verksamhetsområdena. Utskottet ser därför positivt på att regeringen tagit fram relevanta indikatorer för verksamhetsområdet EU:s inre marknad och tydliggjort bedömningsgrunderna för verksamhetsområdet Internationell handelspolitik. Utskottet välkomnar också att regeringen kopplar indikatorerna för verksamhetsområdet EU:s inre marknad till det riksdagsbeslutade målet för politikområdet på ett tydligt sätt samt att indikatorerna och bedömningsgrunderna för verksamhetsområdet Internationell handelspolitik problematiseras i viss utsträckning.

Resultatredovisningen

Utskottet konstaterar att resultatredovisningens struktur för de båda politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande skiljer sig åt i likhet med förra årets. Utskottet framförde hösten 2015 att det skulle underlätta riksdagens arbete om resultatredovisningen var mer enhetligt strukturerad. När det gäller budgetpropositionen för 2017 kan utskottet notera att regeringen har gjort förändringar i strukturen, och utskottet anser att dessa går i rätt riktning, vilket utskottet ser positivt på. Enligt utskottets uppfattning bör detta förändringsarbete fortsätta så att resultatredovisningen för de båda politikområdena blir än mer enhetligt strukturerad.

I likhet med i budgetpropositionen för 2016 redovisar regeringen resultatet för politikområdet Näringspolitik i två olika strukturer som delvis överlappar varandra. Dels redovisas resultat kopplat till resultatindikatorerna, dels redovisas statliga insatser och åtgärder under de tre avsnitten Entreprenörskap och företagande, Innovation och förnyelse samt Ramvillkor för företag och konkurrens. Hösten 2015 noterade utskottet att de resultatindikatorer som regeringen inledningsvis redovisar inte på ett tydligt sätt går att koppla till de insatser som redovisas i de tre efterföljande avsnitten. Med anledning av budgetpropositionen för 2017 kan utskottet notera att strukturen i stort sett är oförändrad, samtidigt som regeringen har tydliggjort redovisningen av indikatorer, insatser och resultat. I några enstaka fall görs en hänvisning till de valda indikatorerna i det redovisade resultatet. Dock kvarstår iakttagelsen att resultatindikatorerna oftast inte kopplas till de utförda insatserna.

När det gäller politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande noterade utskottet hösten 2015 att regeringen inte redovisade resultat för samtliga indikatorer i avsnittet om handels- och investeringsfrämjande. I budgetpropositionen för 2017 har avsnittet döpts om till Export- och investeringsfrämjande, men resultatet för samtliga indikatorer redovisas fortfarande inte. Utskottet kan därtill notera att det inte redovisas något resultat för de nya indikatorerna i avsnittet om Sveriges exportstrategi. Utskottet anser att om regeringen väljer att redovisa indikatorer bör det rimligen också redovisas ett resultat.

Vad gäller de båda politikområdena ansåg utskottet att det skulle vara välkommet med en sammanfattande bedömning av regeringen i vilken utsträckning de näringspolitiska och handelspolitiska insatserna har bidragit till att uppnå de mål som riksdagen har beslutat. Utskottet ser därför positivt på att regeringen inledningsvis i resultatredovisningen för politikområdet Näringspolitik gör en samlad bedömning att de näringspolitiska insatserna bidrar till att uppnå de mål som riksdagen har beslutat för politikområdet och att regeringen således har hörsammat utskottet i denna del. En liknande sammanfattande bedömning vore nu också välkommen inom politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

Utskottet vill därtill vidhålla sin ståndpunkt från hösten 2015 om att regeringen i resultatredovisningen bör återkoppla till de mål som riksdagen beslutat. Utskottet kan konstatera att i likhet med i budgetpropositionen för 2016 är det främst prestationer som redovisas i resultatredovisningen, och mer sällan effekter.

Slutligen anser utskottet att det är tydligt att regeringen har hörsammat flera av utskottets synpunkter från förra årets budgetbetänkande, och det är utskottets önskan att regeringens förbättringsarbete fortgår.

Anslag inom utgiftsområde 24

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområdet 24 Näringsliv i enlighet med regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen begärt. Motioner med alternativa förslag till anslagsfördelning och övriga här behandlade motioner avslås.

Jämför reservation (SD) och särskilda yttrandena 1 (M), 2 (C), 3 (L) och 4 (KD).

Inledning

Den 23 november 2016 fattade riksdagen beslut om ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv till 6 456 020 000 kronor för 2017 samt om en preliminär fördelning av utgifter inom utgiftsområdena för 2018–2020 (prop. 2016/17:1, bet. 2016/17:FiU1). Av budgetpropositionen (2016/17:1 Förslag till statens budget för 2017, finansplan m.m.) framgår att regeringens förslag till statsbudget bygger på en överenskommelse mellan regeringens partierna och Vänsterpartiet.

Näringsutskottet har i ett yttrande till finansutskottet (yttr. 2016/17:NU2y) föreslagit att det ska tillstyrka regeringens förslag till ramar för 2017 för utgiftsområdet. I yttrandet har Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna i avvikande meningar förordat sina respektive partiers förslag till ram för utgiftsområde 24.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till ramar för 2017 samt beräkningar för perioden 2018–2020 framgår av tabell 1.

Tabell 1. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsnivåer för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

År	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
2017 (föreslagen ram)	6 456	-401	-441	-411	-942	-1 176
2018 (utgiftsberäkning)	6 591	-398	-421	-376	-1 031	-1 285
2019 (utgiftsberäkning)	6 734	-389	-421	-380	-1 093	-1 405
2020 (utgiftsberäkning)	6 278	-403	-411	-36	*	-1 546

* = Ingen uppgift angiven för 2020.

I detta ärende ska utskottet föreslå för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag inom utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § riksdagsordningen).

Regeringens förslag till fördelning på olika anslag inom utgiftsområdet framgår av tabellen i bilaga 2. I bilagan redovisas också de motförslag som finns i oppositionspartiernas motioner 2016/17:3127 (M), 2016/17:2226 (SD), 2016/17:3438 (C), 2016/17:3459 (L) och 2016/17:3393 (KD). De förslag som lagts fram i motionerna har som utgångspunkt en annan budgetram för utgiftsområdet än vad regeringen har föreslagit.

Enligt förslaget i propositionen kompletteras tre av anslagen inom utgiftsområdet med bemyndiganden för regeringen att ingå ekonomiska åtaganden, vilka leder till utgifter de kommande åren (se bilaga 3). Dessutom föreslår regeringen att riksdagen fastställer tre bemyndiganden om exportkreditgarantier, investeringsgarantier och AB Svensk Exportkredit. När det gäller regeringens förslag till bemyndiganden finns det inga motförslag i de nämnda motionerna.

I det följande redovisas inledningsvis utgiftsområdets omfattning så som det beskrivs i budgetpropositionen. Vidare refereras det regeringen anför i budgetpropositionen om politikens inriktning. Sedan redovisas regeringens överväganden när det gäller riksdagens tillkännagivande om SJ AB samt vart och ett av de 27 anslagen inom utgiftsområdet. Därefter refereras de motioner som innehåller förslag som direkt gäller anslagen eller som bedöms kunna påverka de föreslagna anslagen.

Propositionen

Utgiftsområdets omfattning

Inom Näringspolitiken ryms insatser för att skapa goda ramvillkor för företag, företagsutveckling, främjande av entreprenörskap, arbete för att stärka

innovationskraften, arbete för att förenkla för företag, konkurrensfrämjande arbete, turistfrämjande samt immaterial- och associationsrättsliga frågor. Vidare ingår undersökning av och information om landets geologi och mineralhantering samt tillstånd och tillsyn enligt minerallagen (1991:45) samt miljösäkring. Därutöver ingår bidrag till forskning och utveckling.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande består av följande verksamhetsområden: Export- och investeringsfrämjande samt Handelspolitik och EU:s inre marknad.

Näringslivspolitikens inriktning

Utgiftsområde 24 Näringsliv omfattar näringspolitik samt utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande.

I budgetpropositionen för 2017 anger regeringen under rubriken Politikens inriktning att näringspolitiken fokuserar på att möta de utmaningar företag möter med bl.a. en hårdnande internationell konkurrens och en ökad digitalisering och att näringspolitiken syftar till att stärka förutsättningarna för företag att skapas, växa och exportera med bas i Sverige. Flest nya jobb skapas i näringslivet och framför allt i växande små och medelstora företag. Regeringen anför att det är helt avgörande att det finns framgångsrika och växande företag i hela landet som anställer för att nå regeringens övergripande mål om att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Näringspolitiken är därför en central del av regeringens jobbagenda. Regeringen anger att den aktiva näringspolitiken bygger på insikten att Sverige är ett litet exportberoende land som har allt att vinna på ett nära samarbete mellan politik, universitet och högskolor, näringsliv, civilsamhälle m.fl. där kvinnor och män deltar på lika villkor. Regeringen anser att genom samverkan kan man framgångsrikt identifiera gemensamma prioriteringar och kraftsamla kring Sveriges styrkor och utmaningar.

Under rubriken Innovation och förnyelse betonar regeringen att det krävs fokus på att få ut mer innovation, fler innovativa tillväxtföretag och fler jobb ur de investeringar som staten gör i forskning och utveckling så att fler svenska innovationer kan komma till nytta och bidra till hållbar tillväxt. Innovationsklimatet behöver stärkas genom insatser för att utveckla samverkan mellan universitet och högskolor, större företag, unga innovativa företag samt stat, kommuner och landsting. Regeringen föreslår satsningar på strategiska innovationsområden, industriforskningsinstitut och test- och demonstrationsmiljöer, satsningar för att stimulera investeringar i affärsidéer med hög kunskapshöjd och internationell marknadspotential samt standardisering. Vidare genomför regeringen en satsning på tillgänglighetsdesign. I den forskningspolitiska proposition som regeringen avser att lämna till riksdagen under hösten 2016 kommer regeringen att presentera dessa åtgärder och inriktningen för forskningspolitiken för de kommande tio åren.

Under rubriken Smart industri framför regeringen att en fortsatt internationellt konkurrenskraftig industri är en förutsättning för Sveriges välbefinnande. Därför har regeringen prioriterat åtgärder för att stärka och främja

den svenska industrin och tagit fram en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige – Smart industri. Strategin ska stärka företagens omställningsförmåga och konkurrenskraft samt deras förutsättningar att dra nytta av den tekniska utvecklingen. Målsättningen är att industrin i hela Sverige ska öka sin konkurrenskraft och sitt deltagande i främst de högkvalificerade delarna av de globala värdekedjorna. Kopplad till strategin finns en handlingsplan med 45 åtgärder som regeringen nu genomför. Handlingsplanen kommer att uppdateras och byggas på med fler åtgärder.

Under rubriken Skapa, växa och exportera framhåller regeringen att ett konkurrenskraftigt och dynamiskt näringsliv är grunden för hållbar tillväxt och ökad sysselsättning. Väl fungerande marknader och en effektiv tillsyn av konkurrensregler, samt en enhetlig tillämpning av EU:s statsstödsregler är därför av grundläggande betydelse. Regeringen anger att näringspolitiken syftar till att stärka förutsättningarna för att fler företag skapas, växer och exporterar. Regeringen anför att den prioriterar insatser för att stärka företagets kompetensförsörjning och tillgång till finansiering. Genom olika insatser har t.ex. utlåningen från Almi och Norrlandsfonden kunnat öka. Vidare håller de statliga finansieringsinsatserna på att reformeras för att stärka tillgången till kapital för innovativa och växande företag i hela landet genom ett nytt bolag. Det nya bolaget, Saminvest AB, ska bedriva finansieringsverksamhet med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar. Vidare anger regeringen att den under mandatperioden främjat gröna investeringar. Ett arbete har inletts inom Regeringskansliet för att analysera förutsättningarna för att öka andelen gröna investeringar i samhället. Därtill anför regeringen att den vill ta till vara den potential som finns hos alla som vill starta eller utveckla företag och att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas med i arbetet med främjande och förenkling så att företagsfrämjandet bidrar till en mångfald av företag och företagare i olika branscher. Regeringen ser det också som viktigt att sociala företag och entreprenörer får goda förutsättningar att växa och att statens främjandeinsatser kan stödja deras utveckling. Vidare avser regeringen att fortsätta med snabbspåret för företagare för att få nyanlända med erfarenhet av företagande att bli företagare även i Sverige. Vad gäller besöksnäringen anger regeringen att de arbetstillfällena som skapas inom näringen ofta ger ungdomar och personer med utländsk bakgrund en väg in på arbetsmarknaden. Näringen är också en allt större del av den svenska exporten eftersom turismen till Sverige ökar. Regeringen har inrättat ett besöksnäringforum och avser även att utveckla en sammanhållen politik för turism och besöksnäring i nära dialog med företag och övriga aktörer. Regeringen avser också att fortsätta sitt arbete med att göra det enklare för små och medelstora företag att utveckla och driva sin verksamhet. Detta ska bl.a. göras genom att främja digitalisering och förenkla uppgiftslämnande och myndighetskontakter. Regeringen avser att styra relevanta myndigheter mot att digitala lösningar ska vara förstahandsval samt ställa krav på att myndigheter ska samordna sina uppgiftskrav med varandra.

Vad gäller politikens inriktning för politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande framför regeringen under rubriken Exportfrämjande att en stark export är central för att skapa fler jobb och ekonomisk utveckling i hela landet. Det statliga exportfrämjandet ska stärka svensk handel och konkurrenskraft genom att främja små och medelstora företags export och internationalisering samt svenska företags affärer på viktiga marknader. Det statliga främjandet kan stödja näringslivet med marknadskompletterande insatser inom ramen för gällande statsstödsregler, t.ex. information och rådgivning om export och enskilda exportmarknader, garantier och finansieringslösningar, kontakter med inköpare och andra beslutsfattare, samlade presentationer av svenska lösningar och hjälp med byråkratiska handelshinder. Regeringen anför att exportfrämjandet ska ske i samklang med regeringens politik för global utveckling och målen i Agenda 2030. Vidare anför regeringen att den förväntar sig att svenska företag respekterar mänskliga rättigheter i all sin verksamhet och att den därför avser att öka rådgivningen till företagen om hållbart företagande inom ramen för exportfrämjandet. Regeringen antog i september 2015 Sveriges exportstrategi, och riksdagen behandlade en skrivelse om strategin i mars 2016 (skr. 2015/16:48, bet. 2015/16:NU13). Syftet med strategin är att ytterligare stärka det svenska näringslivets internationalisering i vidare bemärkelse. Strategin omfattar 22 insatser som spänner över flera politik- och utgiftsområden. Regeringen anför att under samlingsnamnet Team Sweden samordnas allt statligt arbete för att stödja näringslivets export och internationalisering. Vidare anför regeringen att anslaget för exportfrämjande har ökats sedan 2015 för att möjliggöra genomförandet av satsningarna i exportstrategin. Regeringen föreslår att dessa ökningarna ligger fast fram till 2019 eftersom insatserna är långsiktiga.

Under rubriken Investeringsfrämjande framhåller regeringen att utländska investeringar även bidrar till den svenska exporten och ger tillväxt och sysselsättning. Investeringsfrämjandet syftar till att attrahera utländska företags direktinvesteringar som skapar sysselsättning eller tillför kapital, kompetens eller nya marknader till det svenska näringslivet. För att öka möjligheterna att attrahera sådana investeringar har anslaget för investeringsfrämjande ökats som en del av genomförandet av exportstrategin.

Under rubriken Exportfinansiering framhåller regeringen att ett väl fungerande exportkreditsystem är betydelsefullt för svensk utrikeshandel, särskilt i tider av turbulens på de nationella och internationella kredit- och finansmarknaderna. Regeringen anger att Exportkreditnämnden ska fortsätta att utveckla sin verksamhet för att sänka trösklarna för små och medelstora företag i samband med export. Garantigivningen ska bidra till hållbara investeringar och minskad klimatpåverkan.

Under rubriken Handelspolitik och EU:s inre marknad framför regeringen att Sverige som ett handelsberoende land verkar för en öppen, fri och rättvis handel. Mot bakgrund av att den globala handeln bromsar in är regeringens mål att skapa förutsättningar för hållbar tillväxt och för ett moderniserat

handelsregelverk. En alltmer tjänsteberoende och digitaliserad handel växer fram både globalt och på EU:s inre marknad. Regeringen prioriterar därför ett arbete i syfte att underlätta handel med varor och tjänster samt investeringar. Regeringens politik på området redovisas vidare under rubrikerna EU:s inre marknad, Internationell handelspolitik, Myndigheter och övriga aktörer samt Insatser inom andra politik- och utgiftsområden.

Tillkännagivande om SJ AB

Riksdagen tillkännagav i november 2015 att regeringen bör omvärdera sina prioriteringar för SJ AB och att regeringen inom ramen för SJ:s beslutade ekonomiska mål bör agera på ett mer ansvarsfullt sätt (bet. 2015/16:NU4). I betänkandet finns en reservation (S, MP och V).

I budgetpropositionen för 2017 anför regeringen att det förvaltningsmandat riksdagen gett regeringen innebär att regeringen aktivt ska förvalta statens tillgångar i form av aktierna i bolagen med statligt ägande så att dess långsiktiga värdeutveckling blir den bästa möjliga samt att, i förekommande fall, de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Regeringens nuvarande förvaltningsmandat är att säkerställa att den långsiktiga värdeutvecklingen för SJ AB ska bli den bästa möjliga. Regeringen utövar sin förvaltning av samtliga statligt ägda bolag enligt de grundläggande principerna för statens förvaltning av bolagen med statligt ägande. Det innebär att staten ska vara en aktiv, professionell och ansvarsfull ägare samt att förvaltningen av bolagen med statligt ägande ska generera god avkastning med ett balanserat risktagande. Regeringen avser att fortsätta att förvalta samtliga bolag med statligt ägande enligt dessa principer. Med detta anser regeringen att det aktuella tillkännagivandet är slutligt behandlat när det gäller SJ AB.

Anslag m.m. för 2016

Regeringen föreslår att drygt 6 456 miljoner kronor anvisas till utgiftsområde 24 Näringsliv för 2017. Hur beloppet fördelas på de olika anslagen inom utgiftsområdet framgår nedan samt av bilaga 2.

Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem finansierar förvaltningsavgifter för Verket för innovationssystem (Vinnova). Anslaget föreslås uppgå till knappt 222 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling finansierar utgifter för behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet, utveckling av innovationssystem och programanknutna utgifter. Anslaget får även användas för statsbidrag till SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB för riksmätplatser. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 265 miljoner kronor med anledning av insatser inom ramen för den forskningspolitiska proposition som regeringen avser att presentera under hösten 2016. Det ökade anslaget ska användas till insatser för strategiska innovationsområden, standardisering, forskning och innovation när det gäller tillgänglighetsanpassning för personer med funktionsnedsättning samt

innovativ produktion av biologiska läkemedel. Anslaget föreslås uppgå till närmare 2 894 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel finansierar utgifter för statsbidrag för strategiska kompetensmedel för industriforskningsinstitutet med ägande under RISE Research Institutes of Sweden AB, liksom utgifter för RISE Research Institutes of Sweden AB:s verksamhet, samt vissa omstruktureringsutgifter för RISE-institutet. Anslaget föreslås uppgå till närmare 630 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:4 Tillväxtverket finansierar myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Tillväxtverkets uppdrag att svara för utgifter för lokaler, ekonomi- och personaladministration samt övrig administrativ service åt Nämnden för hemslöjdsfrågor. Anslaget föreslås ökas med 8 miljoner kronor, och att anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser föreslås minskas med motsvarande belopp, eftersom vissa uppgifter inom regional utveckling förs över från Tillväxtanalys till Tillväxtverket. Anslaget 1:4 föreslås uppgå till ca 273 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling finansierar näringslivsfrämjande åtgärder. I propositionen Vårändringsbudget för 2016 (prop. 2015/16:99, bet. 2015/16:FiU21) avsattes medel för företagsfrämjande insatser i form av snabbspår för nyanlända företagare. Regeringen anser att insatserna bör fortsätta och föreslår därför att anslaget ökas med 21 miljoner kronor 2017. Regeringen föreslår vidare att anslaget ökas med drygt 1 miljon kronor 2017 för att finansiera Tillväxtverkets uppdrag kopplat till yrkeskvalifikationsdirektivet. Anslaget 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning minskas med motsvarande belopp. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 2 miljoner kronor 2017 för att finansiera särskilda satsningar för ett minskat och förenklat uppgiftslämnande för restaurangföretagare. Anslaget 1:11 Bolagsverket minskas med motsvarande belopp. De medel för innovationslån som hittills har betalats ut till Almi Företagspartner AB från anslaget 1:5 Näringslivsutveckling bör betalas ut från anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation. Regeringen föreslår därför att anslaget ska minskas med 30 miljoner kronor 2017. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation ökas med motsvarande belopp. Regeringen föreslår att anslaget minskas med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2017 som en följd av att de ändamål och verksamheter som avser den utlandsplacerade funktionen för omvärldsbevakning, analys och kontaktskapande verksamhet vid Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser flyttas till utgiftsområde 1 Rikets styrelse (prop. 2015/16:100, bet. 2015/16:KU23). Anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse ökas med motsvarande belopp. Anslaget 1:5 föreslås sammanlagt uppgå till drygt 460 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser finansierar myndighetens förvaltningsutgifter. Regeringen föreslår att anslaget

minkas med 17 miljoner kronor fr.o.m. 2017 som en följd av att de ändamål och verksamheter som avser den utlandsplacerade funktionen för omvärldsbekantning, analys och kontaktskapande verksamhet vid Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser flyttas till utgiftsområde 1 Rikets styrelse (prop. 2015/16:100, bet. 2015/16:KU23). Anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse ökas med motsvarande belopp. För att renodla Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analysers uppdrag mot mer kvalificerade analyser och utvärderingar samt stärka Tillväxtverkets roll inom den regionala tillväxtpolitiken föreslås att vissa uppgifter inom regional utveckling förs över från Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser till Tillväxtverket. Därför föreslås att anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser minskas med 8 miljoner kronor och att anslaget 1:4 Tillväxtverket ökas med motsvarande belopp. Anslaget 1:6 föreslås uppgå till ca 58 miljoner kronor.

Anslaget 1:7 Turistfrämjande får användas för kostnader för statens aktieägartillskott till V.S. Visit Sweden AB. Anslaget föreslås uppgå till knappt 120 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning finansierar myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås uppgå till knappt 198 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning får användas för utgifter för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning. Anslaget föreslås uppgå till knappt 6 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar finansierar utgifter för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak i Malå kommun, inklusive miljö- och funktionskontroll, förvaltning och nödvändiga underhålls- och miljösäkrande åtgärder vid efterbehandlade anläggningar. Anslaget föreslås uppgå till 14 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:11 Bolagsverket finansierar utgifter för likvidatorer och för associationsrättsliga ärenden samt förvaltning och utveckling av teknisk infrastruktur för förenklat uppgiftslämnande. Regeringen föreslår att anslaget minskas med 2 miljoner kronor 2017 för att finansiera särskilda satsningar för ett minskat och förenklat uppgiftslämnande för restaurangföretagare. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ökas med motsvarande belopp. Anslaget 1:11 föreslås uppgå till närmare 23 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:12 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien finansierar utgifter för statsbidrag till Ingenjörsvetenskapsakademiens (IVA) grundläggande verksamhet. Anslaget föreslås uppgå till drygt 8 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:13 Konkurrensverket finansierar myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås uppgå till drygt 143 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:14 Konkurrensforskning finansierar utgifter för forskning med anknytning till Konkurrensverkets verksamhetsområde med forskare företrädesvis vid universitet och högskolor. Anslaget får användas för utgifter för

uppdagsforskning, seminarier och informationsinsatser på konkurrens- och upphandlingsområdet. Anslaget får användas för utgifter för arvoden till ledamöter i rådet för forskningsfrågor. Anslaget föreslås uppgå till närmare 14 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal finansierar utgifter för statsbidrag för upprustning och drift av Göta kanal. Den tidigare aviserade upprustningen av Göta kanal senarelades i propositionen Vårändringsbudget för 2016 för att bidra till finansieringen av de då ökade anslagen. Det innebär att anslaget ökas med 50 miljoner kronor 2017 (prop. 2015/16:99, bet. 2015/16:FiU21). Anslaget föreslås uppgå till drygt 123 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag finansierar utgifter för omstrukturering, genomlysning, försäljning och avveckling av företag med statligt ägande. Anslaget föreslås uppgå till drygt 23 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:17 Kapitalinsatser i statliga bolag får användas av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda bolag. Anslaget får även användas till utgifter för att förvärva eller bilda aktiebolag för ny eller befintlig statlig bolagsverksamhet. Anslaget föreslås uppgå till 1 miljon kronor 2017.

Anslaget 1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer finansierar utgifter för gällande avgifter och statsbidrag till Sveriges deltagande i internationella näringspolitiska organ. Anslaget föreslås uppgå till närmare 18 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:19 Finansiering av rättegångskostnader finansierar utgifter för rättegångskostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklaganden av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan. Anslaget föreslås uppgå till 18 miljoner kronor 2017.

Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation finansierar statsbidrag till Almi Företagspartner AB för marknadskompletterande finansiering och företagsrådgivning. De medel för innovationslån som hittills har betalats ut till Almi Företagspartner AB från anslaget 1:5 Näringslivsutveckling bör i stället betalas ut från detta anslag. Regeringen föreslår därför att anslaget ska ökas med 30 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling minskas med motsvarande belopp. Anslaget 1:20 föreslås uppgå till ca 310 miljoner kronor 2017.

Regeringen föreslår att ett nytt anslag, anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket, ska inrättas fr.o.m. 2017. Anslaget får användas för Patent- och registreringsverkets förvaltningsutgifter. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling minskas med knappt 3 miljoner kronor för att finansiera Patent- och registreringsverkets utgifter för kollektiv förvaltning av upphovsrätt enligt vad som anges i regeringens proposition Kollektiv förvaltning av upphovsrätt (prop. 2015/16:181, bet. 2015/16:NU5). Vidare minskas anslaget 1:6 Kriminalvården inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet med knappt 3 miljoner kronor. Anslaget 1:21 Patent- och

registreringsverket tillförs motsvarande belopp. Anslaget 1:21 föreslås uppgå till drygt 315 miljoner kronor 2017.

Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet finansierar styrelsens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås uppgå till närmare 25 miljoner kronor 2016.

Anslaget 2:2 Kommerskollegium finansierar myndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget föreslås uppgå till drygt 86 miljoner kronor 2017.

Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet finansierar utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget när det gäller exportfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), för näringslivsfrämjande åtgärder och för främjande av svenska företags affärer kopplade till projektexport och andra typer av offentligt upphandlade affärer. Anslaget får användas för näringslivsfrämjande på strategiska marknader och områden, exportutveckling, förstärkt närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner, importfrämjande samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till insatser till stöd för Sverigeprofilering genom Nämnden för Sverige-främjande i utlandet. Anslaget föreslås minska med 5 miljoner kronor per år under 2017–2019 för att finansiera investeringsfrämjande insatser inom regeringens exportoffensiv. Anslaget föreslås minska med 6 miljoner kronor per år under 2017–2019 för att finansiera främjandeinsatser på nya utlandsmyndigheter. Inom utgiftsområde 1 föreslås anslaget 4:1 Regeringskansliet m.m. öka med samma belopp. Anslaget 2:3 föreslås uppgå till närmare 362 miljoner kronor 2017.

Anslaget 2:4 Investeringsfrämjande finansierar utgifter för statsbidrag för det statliga uppdraget när det gäller investeringsfrämjande till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) och för utredningsinsatser inom området. Anslaget föreslås öka med 5 miljoner kronor per år under 2017–2019 för att finansiera investeringsfrämjande insatser inom regeringens exportoffensiv. Anslaget föreslås uppgå till drygt 62 miljoner kronor 2017.

Anslaget 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer finansierar utgifter för avgifter och bidrag till samt särskilda insatser med anledning av Sveriges deltagande i följande internationella handelsorganisationer: Världshandelsorganisationen (WTO), Världstullorganisationen (WCO), Internationella tulltariffbyrån (ICTB) och Internationella Byrån för Utställningar i Paris (BIE). Anslaget föreslås uppgå till närmare 21 miljoner kronor 2017.

Anslaget 2:6 Bidrag till standardiseringen finansierar statsbidrag till Sveriges Standardiseringsförbund. Anslaget föreslås uppgå till drygt 31 miljoner kronor 2017.

Regeringen begär därtill, som framgår av regeringens förslag till riksdagsbeslut, bemyndiganden av riksdagen när det gäller ett antal anslag och verksamheter. Det handlar om bemyndiganden att besluta om bidrag som medför behov av framtida anslag. Följande anslag berörs: anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling, anslaget 1:5 Näringslivsutveckling och anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning.

Som framgår av regeringens förslag till riksdagsbeslut begär också regeringen bemyndiganden om att under 2017 ställa ut kreditgarantier för exportkreditgarantier som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 450 miljarder kronor och ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 miljarder kronor. Vidare begär regeringen ett bemyndigande om att för 2017 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 125 miljarder kronor för systemet med statsstödda exportkrediter.

Motionerna

Moderaterna

I partimotion 2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25 framförs att steget till att starta eget företag kan vara stort om man inte är född i Sverige, har begränsade resurser eller inte behärskar det svenska språket fullt ut. För att fler utrikes födda och nyanlända ska starta och driva företag vill motionärerna förstärka Almis rådgivning till företagare med utländsk bakgrund, den s.k. IFS-rådgivningen.

I kommittémotion 2016/17:3126 av Lars Hjälmered m.fl. (M) föreslås en total anslagsnivå för utgiftsområde 24 Näringsliv på 6 055 miljoner kronor. Det är 401 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för 13 anslag som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa ska fördelas enligt följande (yrkande 1). Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem föreslås minskas med knappt 1 miljon kronor till knappt 221 miljoner kronor. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås minskas med 67 miljoner kronor till drygt 2 826 miljoner kronor. Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel föreslås minskas med drygt 2 miljoner kronor till drygt 627 miljoner kronor. Anslaget 1:4 Tillväxtverket föreslås minskas med drygt 23 miljoner kronor till drygt 249 miljoner kronor. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslås minskas med 185 miljoner kronor till 275 miljoner kronor. Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser föreslås minskas med 235 000 kronor till knappt 58 miljoner kronor. Anslaget 1:7 Turistfrämjande föreslås minskas med 20 miljoner kronor till knappt 100 miljoner kronor. Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning föreslås minskas med 798 000 kronor till drygt 197 miljoner kronor. Anslaget 1:13 Konkurrensverket föreslås minskas med 595 000 kronor till knappt 143 miljoner kronor. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation föreslås minskas med 100 miljoner kronor till drygt 209 miljoner kronor. Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet föreslås minskas med 121 000 kronor till drygt 24 miljoner kronor. Anslaget 2:2 Kommerskollegium föreslås minskas med 345 000 kronor till knappt 86 miljoner kronor. Anslaget 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer föreslås minskas med 23 000 kronor till

drygt 20 miljoner kronor. Vidare anføres i motionen att det är önskvärt att fler människor väljer att starta företag och att det med hänvisning till undersökningar är rimligt att anta att om fler skolelever läser Ung Företagsamhet (UF) kommer fler företag att startas över tid. Motionärerna anser därför att alla gymnasieelever i Sverige ska erbjudas att läsa UF (yrkande 3). I samband med detta anser motionärerna att det är angeläget att genomföra ett kvalitetslyft inom gymnasiets yrkesprogram som bl.a. innebär att kopplingen till arbetslivet stärks med hjälp av UF (yrkande 4). För dessa ändamål har motionärerna avsatt 16 miljoner kronor till UF 2017. Motionärerna vill även ge Drivhuset i uppdrag att etablera närvaro och verksamhet på landets yrkeshögskolor för att ge fler elever möjlighet och hjälp med att starta och driva företag (yrkande 5). Motionärerna avsätter 5,5 miljoner kronor till detta. Av motionen framgår även att motionärerna vill satsa 19 miljoner kronor på Almis IFS-rådgivning och 1 miljon kronor till IFS-stiftelsen för att få fler utrikesfödda entreprenörer.

I kommittémotion 2016/17:3128 av Lars Hjärmered m.fl. (M) framhålls att det är önskvärt att fler människor väljer att starta eget företag och att det är viktigt att jobba med attityder för att det ska kunna ske. Utifrån undersökningar är det enligt motionärerna rimligt att anta att fler företag skulle startas över tid om fler elever erbjuds och valde att gå UF. Motionärerna anser att alla gymnasieelever i Sverige ska erbjudas att läsa UF och att ett kvalitetslyft bör genomföras inom gymnasiets yrkesprogram som bl.a. innebär att kopplingen till arbetslivet stärks med hjälp av UF (yrkande 10). Vidare anser motionärerna att Drivhuset bör få ett utökat uppdrag att etablera sin verksamhet på yrkeshögskolor (yrkande 11).

Sverigedemokraterna

I kommittémotion 2016/17:117 av Josef Fransson m.fl. (SD) framförs att staten för att främja gruvnäringen över tid bör avsätta mer resurser för riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning (yrkande 5).

I kommittémotion 2016/17:122 av Johan Nissinen m.fl. (SD) anføres att Indien är en växande ekonomi som har många potentiella framtida turister och som därför bör prioriteras. Motionärerna anser att för att Sverige ska kunna ta del av dessa framtida turister bör Visit Sweden öppna ett eget kontor i Indien, med syfte att marknadsföra Sverige som turistland (yrkande 2).

I kommittémotion 2016/17:2226 av Josef Fransson m.fl. (SD) föreslås en total anslagsnivå för utgiftsområde 24 Näringsliv på ca 6 010 miljoner kronor. Det är 441 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för åtta anslag som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa ska fördelas enligt följande. Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem föreslås minskas med 30 miljoner kronor till knappt 192 miljoner kronor. Minskningen motiveras med att resultatet av den analys som Tillväxtanalys gjort av Vinnovas satsningar på små och medelstora innovationsdrivna företag gör att man kan ifrågasätta verksamhetens

effektivitet. Motionärerna understryker dock att frågan bör genomlysas grundligt innan förutsättningarna för myndigheten och de företag som får stöd av myndigheten förändras radikalt. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås minskas med drygt 493 miljoner kronor till drygt 2 400 miljoner kronor. Minskningen motiveras i enlighet med resonemanget om anslaget 1:1 Verket för innovationssystem. Anslaget 1:4 Tillväxtverket föreslås ökas med 20 miljoner kronor till närmare 293 miljoner kronor. Ökningen syftar till insatser för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden. Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser föreslås ökas med 10 miljoner kronor till närmare 68 miljoner kronor. Ökningen motiveras med att myndighetens rapporter är ett viktigt redskap för att beslutsfattare ska kunna ta välgrundade beslut i fråga om tillväxtpolitik. Anslaget 1:7 Turistfrämjande föreslås ökas med 25 miljoner kronor till närmare 145 miljoner kronor. Ökningen motiveras med att motionärerna anser att Visit Sweden bör öppna ett kontor i Indien för att marknadsföra Sverige för att på så sätt öka den indiska turismen i Sverige. Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning föreslås ökas med 22 miljoner kronor till närmare 220 miljoner kronor. Motionärerna identifierar gruvdrift och mineralhantering som ett nyckelområde inom svenskt näringsliv. Anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning föreslås ökas med 4 miljoner kronor till knappt 10 miljoner kronor. Ökningen motiveras i enlighet med anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning. Anslaget 1:12 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien föreslås ökas med 1 miljon kronor till drygt 9 miljoner kronor. Ökningen motiveras med att motionärerna ser ett behov av att generellt lyfta de naturvetenskapliga institutionerna i Sverige och med att Ingenjörsvetenskapsakademien fyller en angelägen samhällsfunktion.

Centerpartiet

I kommittémotion 2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C) framhålls att med dagens snabba teknikutveckling finns stora möjligheter till smarta och innovativa lösningar på vardagliga utmaningar inom vården. Ett innovationsfrämjande arbetsklimat bidrar inte bara till nya affärsidéer utan kan även stimulera s.k. intraprenörer, innovatörer inom verksamheten, som får möjlighet att göra verklighet av sina idéer och bidra till vardagliga förbättrande åtgärder. Motionärerna anser att särskilda innovationscheckar för innovationer inom vård och omsorg ska inrättas (yrkande 2). Checkarna ska ge kvinnor som jobbar inom vård och omsorg extern hjälp med att exempelvis undersöka affärsmöjligheter, skriva affärsplaner, hantera immateriella tillgångar eller göra marknadsanalyser.

I kommittémotion 2016/17:3435 av Helena Lindahl m.fl. (C) föreslås en total anslagsnivå för utgiftsområde 24 Näringsliv på ca 6 045 miljoner kronor. Det är 411 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för 15 anslag som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa ska fördelas enligt följande. Anslaget 1:1

Verket för innovationssystem föreslås minskas med knappt 1 miljon kronor till knappt 221 miljoner kronor. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås minskas med ca 16 miljoner kronor till drygt 2 877 miljoner kronor 2017. Minskningen motiveras med att regeringens insatser inom immaterialrätten som beslutades i samband med budgetpropositionen för 2016 avslutas. Anslaget föreslås ökas med 6 miljoner kronor för att förstärka Vinnovas arbete med innovationer i offentlig sektor genom inrättandet av innovationscheckar riktade mot kvinnor som är anställda inom vården. Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel föreslås minskas med drygt 2 miljoner kronor till drygt 627 miljoner kronor. Anslaget 1:4 Tillväxtverket föreslås minskas med drygt 1 miljon kronor till drygt 271 miljoner kronor. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslås minskas med 211 miljoner kronor till drygt 249 miljoner kronor. Minskningen motiveras med att regeringens finansiering av snabbspår för företagare, Innovationsrådet och en strategi för nyindustrialisering avvisas. Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar föreslås minskas med 235 000 kronor till drygt 57 miljoner kronor. Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning föreslås minskas med knappt 1 miljon kronor till ca 197 miljoner kronor. Anslaget 1:13 Konkurrensverket föreslås minskas med 595 000 kronor till knappt 143 miljoner kronor. Anslaget 1:15 Upprustning av Göta kanal föreslås minskas med 50 miljoner kronor till drygt 73 miljoner kronor för att finansiera andra prioriterade satsningar. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation föreslås ökas med 8 miljoner kronor till drygt 317 miljoner kronor. Ökningen syftar på insatser till Almi och IFS för att stärka utrikes födda kvinnor och deras företagande. Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet föreslås minskas med 121 000 kronor till drygt 24 miljoner kronor. Anslaget 2:2 Kommerskollegium föreslås minskas med 345 000 kronor till knappt 86 miljoner kronor. Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet föreslås minskas med 130 miljoner kronor till knappt 232 miljoner kronor i och med att regeringens s.k. exportoffensiv avslutas. Anslaget 2:4 Investeringsfrämjande föreslås minskas med 5 miljoner kronor. Minskningen motiveras i enlighet med resonemanget om anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet. Anslaget 2:6 Bidrag till standardiseringen föreslås minskas med 23 000 kronor till ca 31 miljoner kronor.

I motion 2016/17:2033 av Kerstin Lundgren (C) framhålls att innovationer och nytänkande är livsviktiga ingredienser för att utveckla näringslivet och skapa jobb. Sverige behöver därför stimulera fler innovatörer att gå från idé till handling. Det ska vara lätt för den som har viljan men inte pengarna som krävs att få stöd för att sätta igång. I dag finns också innovationsstöd via flera kanaler, bl.a. via länsstyrelserna i form av innovationscheckar. Motionären förordar en reform av systemet med innovationscheckar för att göra det lättare för småföretagen att få tillgång till kapital.

Liberalerna

I kommittémotion 2016/17:3456 av Said Abdu m.fl. (L) föreslås en total anslagsnivå för utgiftsområde 24 Näringsliv på ca 5 514 miljoner kronor. Det är drygt 942 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår. I motionen redovisas andra anslagsnivåer för tio anslag som föreslagits i budgetpropositionen. I Liberalernas partimotion 2016/17:3419, som inte behandlas av utskottet, motiveras partiets föreslagna förändringar av anslagsnivåerna. Liberalerna föreslår att anslagen ska fördelas enligt följande. Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem föreslås minskas med 613 000 kronor till ca 221 miljoner kronor. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås minskas med drygt 461 miljoner kronor till drygt 2 432 miljoner kronor. Minskningen motiveras med att följande av regeringens insatser avvisas: tillfälliga medel till miljö- och klimatteknik, anslagshöjning när det gäller forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30), strategiska innovationsområden, standardisering, forskning rörande tillgänglighetsanpassning, innovativ produktion av biologiska läkemedel, utveckling av test- och demonstrationsmiljöer samt investeringar i innovativa affärsidéer. Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel föreslås minskas med knappt 2 miljoner kronor till drygt 628 miljoner kronor. Anslaget 1:4 Tillväxtverket föreslås minskas med knappt 1 miljon kronor till drygt 272 miljoner kronor. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslås minskas med 342 miljoner kronor till ca 118 miljoner kronor. Minskningen motiveras med att regeringens finansiering av följande insatser avvisas: satsning på miljö- och energiteknik, nyindustrialisering, destinationsutveckling samt Innovationsrådet. Anslaget 1:7 Turistfrämjande föreslås minskas med 30 miljoner kronor till knappt 90 miljoner kronor. Minskningen motiveras med att regeringens insatser för ökad marknadsföring och ekoturism på landsbygden avvisas. Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning föreslås minskas med 532 000 kronor till drygt 197 miljoner kronor. Anslaget 1:13 Konkurrensverket föreslås minskas med 397 000 kronor till knappt 143 miljoner kronor. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation föreslås ökas med 20 miljoner kronor till drygt 329 miljoner kronor. Ökningen syftar till att öka resurserna till Almis innovations- och tillväxtfinansiering. Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet föreslås minskas med 125 miljoner kronor till knappt 237 miljoner kronor i och med att regeringens s.k. exportoffensiv avvisas. Vad gäller anslagen 1:1–1:4, 1:8 och 1:13 motiveras de föreslagna minskningarna med att motionärerna föreslår att pris- och löneomräkningen minskas till 20 procent årligen.

Kristdemokraterna

I kommittémotion 2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) framhålls att alliansregeringen 2007 gav Tillväxtverket i uppdrag att utse ambassadörer för kvinnors företagande och att den nuvarande regeringen valde att inte förlänga uppdraget. Motionärerna anser att det var beklagligt och förordar att

regeringen återupptar ambassadörsprogrammet för kvinnliga företagare samt att Tillväxtverket ges medel att starta nätverket igen. De anvisar 25 miljoner kronor fördelat på perioden 2017–2021 (yrkande 9).

I kommittémotion 2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) anförs att alliansregeringen initierade ett ambassadörsnätverk för kvinnors företagande, men att den nuvarande regeringen lade ned nätverket. Motionärerna anser att Tillväxtverket bör få i uppdrag att återstarta nätverket för kvinnors företagande och anslår 25 miljoner kronor fördelat på perioden 2017–2021 för detta ändamål (yrkande 27).

I kommittémotion 2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) framhålls att regeringen bör införa en garanti för att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna, där uppgifterna sedan slussas vidare till aktuell myndighet. Kristdemokraterna satsar därför 20 miljoner kronor per år under perioden 2017–2020 för att inrätta en s.k. ”en dörr in” (yrkande 31).

I kommittémotion 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) föreslås en total anslagsnivå för utgiftsområde 24 Näringsliv på ca 5 280 miljoner kronor. Det är knappt 1 176 miljoner kronor mindre än vad regeringen föreslår. I motionen redovisas utan närmare motivering andra anslagsnivåer för 16 anslag som föreslagits i budgetpropositionen, och dessa ska fördelas enligt följande (yrkande 1). Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem föreslås minskas med knappt 1 miljon kronor till knappt 221 miljoner kronor. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling föreslås minskas med närmare 267 miljoner kronor till drygt 2 626 miljoner kronor. Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel föreslås minskas med drygt 2 miljoner kronor till drygt 627 miljoner kronor. Anslaget 1:4 Tillväxtverket föreslås minskas med drygt 1 miljon kronor till drygt 271 miljoner kronor. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling föreslås minskas med 227 miljoner kronor till 233 miljoner kronor. Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser föreslås minskas med 235 000 kronor till knappt 58 miljoner kronor. Anslaget 1:7 Turistfrämjande föreslås minskas med 10 miljoner kronor till knappt 110 miljoner kronor. Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning föreslås minskas med knappt 1 miljon kronor till 197 miljoner kronor. Anslaget 1:13 Konkurrensverket föreslås minskas med 595 000 kronor till knappt 143 miljoner kronor. Anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal föreslås minskas med 100 miljoner kronor till ca 23 miljoner kronor. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation föreslås minskas med 130 miljoner kronor till drygt 179 miljoner kronor. Anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket föreslås minskas med 311 miljoner kronor till knappt 5 miljoner kronor. Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet föreslås minskas med 121 000 kronor till drygt 24 miljoner kronor. Anslaget 2:2 Kommerskollegium föreslås minskas med 345 000 kronor till knappt 86 miljoner kronor. Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet föreslås minskas med 130 miljoner kronor till knappt 232 miljoner kronor. Motionärerna föreslår även ett nytt anslag 99:1 Ambassadörsnätverket kvinnligt företagande som tilldelas 6 miljoner

kronor. Av motionen framgår även att motionärerna vill införa en garanti för att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna, och uppgiften slussas sedan vidare till aktuell myndighet. De avsätter därför 20 miljoner kronor för 2017–2019 för att ”en dörr in” ska kunna införas. Vidare anför motionärerna att Visit Sweden ska bistå mötesindustrins aktörer i landet för att locka hit möten och evenemang, och motionärerna föreslår därför att det satsas 10 miljoner kronor år 2017–2019 för detta ändamål. I motionen föreslås också en justering av anslagen till de myndigheter som tillämpar pris- och löneomräkning (PLO) med motiveringen att en nedjustering av PLO skulle bidra till effektivisering av myndigheterna, samtidigt som det finansierar prioriterade satsningar. Justeringen är beräknad som en 30-procentig minskning av PLO-uppräknningen under 2017–2020. I motionen framför motionärerna också att besöksnäringen växer i Sverige med ett ökande antal utländska besökare, men att Sverige kan bli ännu bättre på att direkt påverka var internationella möten och kongresser förläggs (yrkande 19). Vidare anser motionärerna att Visit Sweden bör få i uppdrag att starta ett dotterbolag med inriktning på stora internationella idrottsevenemang, stora internationella kulturevenemang samt stora internationella sammankomster inom mötesindustrin för att på så sätt verka för att fler internationella möten arrangeras i Sverige (yrkande 20).

Vissa kompletterande uppgifter

Entreprenörskapsutredningen

Regeringen beslutade i februari 2015 att tillsätta en utredning om utveckling av innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige (dir. 2015:10). Professor Pontus Braunerhjelm utsågs till särskild utredare. Uppdraget slutredovisades i oktober 2016 när utredningen lämnade sitt betänkande Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72).

I utredningen konstateras bl.a. att regelbördan för företag anses vara tillväxthämmande, speciellt för små och nystartade företag, och trots att Tillväxtverket har haft i uppdrag att minska de administrativa kostnaderna och Regelrådet inrättats har problemet inte minskat under senare år. Utredningen föreslår att Regelrådets oberoende ska tydliggöras och att en entreprenörsombudsman eventuellt bör knytas till rådet. Vidare föreslås insatser som syftar till en snabbare integration av nyanlända på arbetsmarknaden genom bl.a. nya uppdrag till lärosäten, erfarenhetsutbyte med andra länder, innovationstävlingar och en ”entreprenörskapsförmedling”. Utredningen har också ett antal generella förslag för att öka möjligheterna att utveckla entreprenörskap och innovation inom flera områden som präglas av samhällsutmaningar. Det handlar bl.a. om behovet av att göra tydligare nationella prioriteringar för att kunna koncentrera begränsade resurser till områden där Sverige har bäst förutsättningar att lösa problem och utveckla internationell konkurrenskraft. Vidare konstaterar utredningen att dagens främjarsystem består av ett stort antal aktörer och insatser på internationell,

nationell, regional och lokal nivå samt att systemet överlag är oöverskådligt och i stora delar omöjligt att utvärdera så som det organiseras i dag. Utredningen lämnar förslag som syftar till att skapa bättre beslutsunderlag i framtiden, vilket bl.a. handlar om att öka förutsättningarna för utvärdering genom utveckling av uppföljningsbara mål. Utredningen föreslår att Tillväxtanalys eller en annan myndighet renodlas för att kunna genomföra professionella utvärderingar. Utredningen lämnar även förslag på en effektivare utformning av informationsinsatserna, genom att bl.a. Bolagsverket och Tillväxtverket bör få i uppdrag att fortsätta utvecklingen av verksamt.se. Vidare förordar utredningen en fortsatt fokusering av statens finansieringsinsatser till tidiga skeden och där branschmässiga eller geografiska begränsningar undviks.

Statliga stöd till innovation och företagande

Riksrevisionen har i sin rapport Statliga stöd till innovation och företagande (RiR 2016:22) granskat vissa av de stöd till innovation och företagande som näringslivet kan söka från myndigheter. Riksrevisionen har noterat att de utvärderingar som gjorts av stöden inte har gett en entydig bild av vilka effekter de har haft för enskilda företag eller för Sveriges ekonomiska tillväxt. Riksrevisionen har därför valt att granska om Vinnova, Energimyndigheten och Tillväxtverket har tydliga och uppföljningsbara mål för sina program, hur myndigheternas processer vad gäller tilldelning av stöd fungerar, om stöden ger några mätbara effekter samt om regeringen har överblick över stöden.

Riksrevisionens bedömning är att regeringen inte har en tillräckligt samlad och tydlig bild av stöden och deras effekter. Detta leder till att det är svårt att svara på frågan om stöden kompenserar för misslyckanden på marknaden, stimulerar forskning och utveckling eller skapar ett system för utveckling. Stöden utvärderas kontinuerligt av forskare och utredare, men den kritik som framförs tas inte alltid till vara för lärande och utveckling. Vidare saknas användbara data som gör att stöden går att följa upp på ett ändamålsenligt sätt, samtidigt som målen för programmen som beslutar om stöd formuleras på ett sätt som gör dem svåra att följa upp.

Riksrevisionen anför att trots bristen på överblick över stöden och deras effekter kan det vara så att stöden skapar nytta. Men för att öka tilltron till systemet och för att kunna styra insatserna dit de gör mest nytta bör regeringen skapa förutsättningar för att få en bättre överblick över stöden till näringslivet och deras effekter.

Regeringen väntas med anledning av granskningen lämna en skrivelse till riksdagen i januari 2017.

Företagande på lika villkor

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2017 att kvinnor, unga och personer med utländsk bakgrund är underrepresenterade bland företagare i Sverige i förhållande till sin andel av befolkningen. För att bidra till att

utveckla konkurrenskraften i företagen och för att skapa sysselsättnings- tillfällen är det viktigt att även fortsättningsvis främja företagsstart och affärsutveckling i dessa grupper. Tillväxtverket tog under 2015 fram en strategi för att kvinnor och män ska kunna ta del av företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor. Tillväxtverket bedriver även ett löpande arbete med att främja företagare med utländsk bakgrund. Under 2015 har arbetet inriktats på att påverka strukturer bl.a. genom att ta fram och sprida relevant kunskap om målgruppen och till målgruppen. Vidare har Tillväxtverket anordnat forum för erfarenhetsutbyte om integration och mångfald med regionala aktörer, samverkat med bl.a. Insamlingsstiftelsen IFS Rådgivningscentrum för att sprida goda exempel och nå ut med information, samt arbetat för att införliva integrationsperspektivet i den egna verksamheten. Under hösten 2015 inledde Tillväxtverket ett arbete bl.a. i samarbete med Migrationsverket för att bidra till att tillvarata den resurs som asylsökande och nyanlända utgör. Syftet är att göra det lättare för nyanlända att starta företag och att underlätta matchning av nyanländas kompetens mot näringslivets kompetensbehov.

Unga företagare

Ung Företagsamhet (UF) är en organisation vars syfte är att bl.a. införa entreprenörskap i utbildningssystemet. Organisationen finns representerad i hela Sverige och finansieras av bl.a. Skolverket. Enligt Tillväxtverkets regleringsbrev för 2016 ska Skolverket disponera en del av Tillväxtverkets medel för verksamhetsstöd till tjänster eller organisationer som främjar företagande bland unga inom gymnasieskolan.

Drivhuset är en organisation som arbetar för att studenter ska starta och driva företag. Organisationen finns representerad på 14 orter i landet och arbetar nära högskolor och universitet på orten. Drivhuset finansierades 2015 bl.a. genom driftsbidrag från Tillväxtverket.

Ambassadörsprogram för kvinnors företagande

Regeringen gav 2007 Tillväxtverket i uppdrag att utse ambassadörer för kvinnors företagande med syftet att lyfta fram företagandet som ett möjligt karriärval genom att företagarna berättar om sitt företagande. Programmet förlängdes 2011 till att även gälla perioden 2011–2014 (N2011/1250/ENT) och skulle särskilt synliggöra kvinnor som arbetar med innovationer inom tjänstesektorn.

Tillväxtanalys utvärderade programmet perioden 2011–2014 i promemorian Ambassadörer för kvinnors företagande – en teoribaserad utvärdering (PM 2015:13). Myndigheten diskuterar i utvärderingen den bild av kvinnors företagande som synliggjorts och hur förenlig den är med programmets övergripande mål. Tillväxtanalys konstaterar att under programperioden 2011–2014 skulle projektet särskilt uppmärksamma kvinnor som drev innovativa företag i tjänstesektorn, och med tanke på att kvinnor traditionellt driver företag inom tjänstesektorn är potentialen att ändra den

traditionella bilden av kvinnors företagande liten. Vidare menar myndigheten att i och med att ambassadörerna arbetade ideellt förstärks bilden av den tjänande kvinnan som inte drivs av samma ekonomiska intressen som män. Myndigheten anser även att upprättandet en speciell arena för att synliggöra kvinnors företagande förstärker bilden av kvinnor som fundamentalt annorlunda företagare än män.

Innovationscheckar

Vinnova erbjuder innovationscheckar till små och medelstora företag. Syftet är att etablerade små och medelstora företag ska kunna pröva en idé som de annars inte skulle vidareutveckla. Checkarna är värda 100 000 kronor och kan användas av företaget för att köpa in kunskap från forskningsinstitut, universitet, högskolor eller privata aktörer. Det kan t.ex. handla om utveckling av innovativa affärsmodeller, produkter, tjänster och processer. Checkarna kan också användas för att ta fram en strategi för hantering av immateriella tillgångar. Vinnova har efter en utlysning beslutat att ge i uppdrag till Almi, Coompanion och Industriella utvecklingscentra (IUC) att förmedla checkarna under perioden 2015–2017. Budgeten omfattar upp till 90 miljoner kronor under perioden, dvs. 30 miljoner kronor per år.

Uppgiftslämnarservice

Uppgiftslämnarutredningen lämnade i mars 2015 sitt slutbetänkande Uppgiftslämnarservice för företagen (SOU 2015:33). Uppgiftslämnarutredningen arbetade tillsammans med Bolagsverket, Tillväxtverket, Skatteverket, Statistiska centralbyrån och E-delegationen under 2015 med att genomföra utredningens förslag t.ex. genom att på verksamt.se skapa en ingång för företagen. Där får företagen som ett första steg en presentation av sina grundläggande uppgifter. Regeringen har gett Bolagsverket i uppdrag att införa en digital tjänst för inlämning av årsredovisningar. Av budgetpropositionen för 2017 framgår att regeringen tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har initierat ett arbete för digitaliserat och förenklat uppgiftslämnande för restaurangföretagare, och liknande lösningar kommer att tas fram för fler branscher, t.ex. inom besöksnäringen, handeln och byggbranschen som har omfattande uppgiftslämnande och där standardiserade digitala processer skulle kunna förenkla uppgiftslämnandet och korta handläggningstiderna.

Besöksnäringen

Visit Sweden tilldelades 30 miljoner kronor 2015 och 20 miljoner kronor under 2016 och 2017 för att genomföra ett antal insatser som ska stärka Sverigebilden utomlands (prop. 2014/15:99, bet. 2014/15:FiU21, yttr. 2014/15:NU3y). Visit Sweden ska bl.a. marknadsföra Sverige på nya tillväxtmarknader som Indien och Kina, öka marknadsföringen av hållbar

natur- och ekoturism på landsbygden samt genomföra insatser för att fler turister ska stanna längre.

Vad gäller Indien anger Visit Sweden bl.a. att deras marknadsföringsfokus är att få fler svenska upplevelser in i indiska researrangörers program och att inspirera indiska medier med berättelser om Sverige. Arbetet med att introducera Sverige som ett resmål i Indien görs i samarbete med svensk besöksnäring, Sveriges ambassad och de nationella turistorganisationerna för Norge och Danmark.

Regeringen beslutade den 13 oktober 2016 om att tillsätta en särskild utredare som ska föreslå en sammanhållen politik för hållbar turism och växande besöksnäring (dir. 2016:83). Syftet med utredningen är att ge regeringen underlag för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor i hela landet. Utredaren ska bl.a. analysera utvecklingen och bedöma framtida utmaningar och möjligheter för näringen. Utredaren ska vidare lämna förslag till en politik som skapar förutsättningar för tillväxt, företagande och sysselsättning och som bidrar till att aktörerna gemensamt kan kraftsamla inom besöksnäringen. Utredningen ska redovisas senast den 1 december 2017. I kommittédirektivet anger regeringen också att hållbara mötes-, idrotts- och kulturevenemang är viktiga reseanledningar.

Riksidrottsförbundet samverkar med besöksnäringen i en gemensam strategi för internationella idrottsevenemang. Den gemensamma strategin fastställdes under 2013, och därefter har en samordningsgrupp startats med representanter för bl.a. Riksidrottsförbundet, specialidrottsförbund, destinationer och besöksnäringen i form av organisationerna Visita, Visit Sweden och Svensk Turism. Målet för strategin är att Sverige 2025 ska arrangera dubbelt så många internationella idrottsevenemang och idrottsmöten som 2014. Strategin fokuserar på tre områden där besöksnäringen och idrottsrörelsen tillsammans måste öka insatserna. Dessa tre områden är destinationsutveckling, hållbara evenemang och nationell samverkan för att stärka Sverigebilden utomlands.

Utskottets ställningstagande

Regeringens budgetproposition är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet, och utskottet noterar att regeringens förslag till anslag inom utgiftsområdet är beräknat med utgångspunkt i den inriktning för näringspolitiken och politiken för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande som redovisas i budgetpropositionen.

Riksdagen fastställde den 23 november 2016 ramarna för de olika utgiftsområdena för 2017. Förutsättningen för den fortsatta beredningen i utskottet är därmed att ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv är fastställd till 6 456 020 000 kronor. I budgetmotionerna från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har partierna föreslagit minskningar av ramen för utgiftsområdet med respektive 401, 441, 411, 942 och 1 176 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Utskottet vill inledningsvis uttala sitt stöd för den inriktning för politiken för områdena Näringspolitik samt Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande som regeringen stakar ut i budgetpropositionen. Utskottet konstaterar att regeringen fokuserar politiken på de utmaningar företagen möter i och med den ökande globala konkurrensen. Regeringens insatser syftar till att stärka förutsättningarna för företag med bas i Sverige att skapas, växa och exportera och är en central del av regeringens jobbagenda. Jobbagendan bygger i sin tur på stabila offentliga finanser och består, förutom av en aktiv näringspolitik, av investeringar i infrastruktur, forskning, bostäder och klimatomställning, insatser för ökad export samt kunskapsreformer för ett modernt arbetsliv. Utskottet delar regeringens uppfattning att prioriterade insatser inom näringspolitiken bör vara de som stärker Sveriges innovationskraft och omställningsförmåga genom åtgärder för att stärka statens finansieringsinsatser, för att göra Sverige mer attraktivt för investeringar i produktion och utveckling samt för att skapa förutsättningar för framför allt små och medelstora företag att ta till vara de möjligheter som den tekniska utvecklingen medför.

När det gäller politiken för utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande instämmer utskottet i regeringens bedömning att en stark export är central för att skapa fler jobb och ekonomisk utveckling i hela landet samt att regeringens exportstrategi är en viktig del i detta arbete. Exportfrämjandet ska stärka svensk handel och konkurrenskraft genom att främja små och medelstora företags export och internationalisering samt svenska företags affärer på viktiga utländska marknader. Handeln drivs av företagen, men det statliga främjandet kan stötta med marknadskompletterande insatser inom ramen för gällande statsstödsregler. Vidare delar utskottet regeringens uppfattning om betydelsen av investeringsfrämjande insatser för att locka utländska företag att göra direktinvesteringar, vilket skapar sysselsättning eller tillför kapital, kompetens eller nya marknader till det svenska näringslivet.

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen tar upp riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör omvärdera sina prioriteringar till SJ AB och att regeringen inom ramen för SJ:s beslutade ekonomiska mål bör agera på ett mer ansvarsfullt sätt samt att regeringen med redogörelsen i budgetpropositionen anser att tillkännagivandet är slutbehandlat.

I vissa av de här aktuella motionerna föreslås anslagsminskningar med motiveringen att näringslivet behöver mindre statlig inblandning. Det gäller bl.a. motionerna 2016/17:2226 (SD), 2016/17:3126 (M), 2016/17:3392 (KD), 2016/17:3435 (C) och 2016/17:3456 (L). Utskottet kan konstatera att Sverige och svenska företag står sig väl i den globala konkurrensen samt att tillväxten är hög och att svensk export åter tar världsmarknadsandelar. Men det finns också utmaningar eftersom allt fler länder och företag konkurrerar högt upp i globala värdekedjor med kunskapsintensiva miljöer, produkter och produktion samtidigt som tillväxten i allt högre grad sker utanför Europa. Utskottet instämmer i regeringens uppfattning att en aktiv näringspolitik och samverkan mellan politik, näringsliv, akademi och arbetsmarknadens parter skapar de

bästa förutsättningarna för att öka antalet jobb i hela landet, skapa innovativa och växande företag samt öka Sveriges export.

När det gäller de enskilda anslagen inom utgiftsområdet står utskottet bakom ökningen av anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling på 265 miljoner kronor med anledning av den forskningspolitiska propositionen som regeringen nyligen överlämnade till riksdagen. Det ökade anslaget ska bl.a. användas till insatser för strategiska innovationsområden, standardisering, forskning och innovation i fråga om tillgänglighetsanpassning för personer med funktionsnedsättning samt innovativ produktion av biologiska läkemedel.

Utskottet vill med anledning av motionerna 2016/17:351 (C), 2016/17:2033 (C) och 2016/17:3435 (C) där det förordas att det ska inrättas innovationscheckar för innovationer inom vård och omsorg påminna om att Vinnova redan erbjuder innovationscheckar till små och medelstora företag. Checkarna kan användas av företaget för att köpa in kunskap om utveckling av innovativa affärsmodeller, produkter, tjänster och processer, och att Almi, Coompanion och Industriella utvecklingscentra (IUC) förmedlar innovationscheckarna under perioden 2015–2017.

Vidare välkomnar utskottet regeringens insatser inom ramen för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling för att förenkla för företagen samt för att stärka Sveriges konkurrens- och innovationskraft. Med anledning av bl.a. motion 2016/17:3391 (KD) om förenklat uppgiftslämnande för företag vill utskottet påminna om att regeringen arbetar för att göra det enklare för små och medelstora företag genom att bl.a. främja digitalisering och förenkla uppgiftslämnande och myndighetskontakter. Regeringen har även för avsikt att styra relevanta myndigheter mot att digitala lösningar ska vara förstahandsval och ställa krav på att myndigheter ska samordna sina uppgiftskrav med varandra. Utskottet ser därför inget behov av ett tillkännagivande i enlighet med vad som föreslås i den nämnda motionen. Utskottet ser heller ingen anledning att återstarta alliansregeringens ambassadörsnätverk för kvinnors företagande som bl.a. efterfrågas i motionerna 2016/17:3346 (KD), 2016/17:3349 (KD), 2016/17:3392 (KD) och 2016/17:3435 (C). Utskottet vill med anledning av motionärernas förslag här påminna om Tillväxtanalys utvärdering av ambassadörsnätverket som refereras ovan.

Utgiftsområdet omfattar även anslag för att främja turism och besöksnäring. Besöksnäringen skapar jobb i hela Sverige och ger ofta ungdomar och personer med utländsk bakgrund en väg in på arbetsmarknaden. Utskottet noterar att Visit Sweden har fått i uppdrag att stärka Sverige bilden utomlands och bl.a. ska marknadsföra Sverige i tillväxtmarknaden Indien. Utskottet anser dock att riksdagen bör avslå förslaget i motion 2016/17:122 (SD) om att tillskjuta medel för att Visit Sweden ska öppna ett kontor i Indien. Lika så bör riksdagen avslå motion 2016/17:3392 (KD) i vilken det föreslås insatser för att öka antalet internationella möten i Sverige. I oktober 2016 tillsatte regeringen en utredning för att föreslå en sammanhållen politik för

hållbar turism och växande besöksnäring. Utskottet anser att riksdagen bör avvakta utredningens förslag och regeringens beredning av dessa. Utskottet stöder regeringens anslagsförslag för anslaget 1:7 Turistfrämjande.

Vad gäller förslagen i motionerna 2016/17:3126 (M), 2016/17:3372 (M) och 2016/17:3435 (C) om att tillföra ytterligare medel till anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation för att förstärka Almis och IFS-stiftelsens rådgivning till företagare med utländsk bakgrund vill utskottet påminna om att liknande insatser görs inom anslaget 1:5 Näringslivsutveckling. I Vårändringsbudget för 2016 (prop. 2015/16:99, bet. 2015/16:FiU21) avsattes medel till ett snabbspår för nyanlända företagare. Regeringen gör i budgetpropositionen för 2017 bedömningen att insatserna bör fortsätta, och anslaget 1:5 föreslås därför ökas med 21 miljoner kronor 2017. Utskottet noterar att Tillväxtverket arbetar med snabbspåret för nyanlända företagare tillsammans med berörda myndigheter och privata och offentliga aktörer för att fånga upp nyanlända med erfarenhet av företagande så att de kan ges möjlighet att bli företagare även i Sverige. Utskottet delar regeringens bedömning om vikten av att arbeta med att identifiera och åtgärda hinder som denna grupp möter när de vill starta och utveckla företag. Utskottet stöder således regeringens föreslagna anslagsfördelning för anslaget 1:20.

Utskottet vill även framhålla det nya anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket. Anslaget ska användas till myndighetens förvaltningsutgifter och är en följd av beslutet om att myndigheten ska finansieras genom anslag i stället för avgifter (prop. 2015/16:1 utg.omr. 24, bet. 2015/16:NU1).

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet således regeringens förslag till anslag för utgiftsområde 24 Näringsliv och förordar att riksdagen anvisar anslagen enligt utskottets förslag i bilaga 4. Utskottet förordar vidare att riksdagen godkänner de bemyndiganden som regeringen föreslagit inom utgiftsområdet. Utskottets förslag till bemyndiganden framgår av bilaga 5. Därmed avstyrker utskottet samtliga här behandlade motionsyrkanden.

Namnbyte för Revisorsnämnden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lagändringar som föranleds av regeringens förslag om att Revisorsnämnden ska byta namn till Revisorsinspektionen.

Propositionen

Regeringen föreslår att Revisorsnämnden ska byta namn till Revisorsinspektionen. Det nya namnet medför ändringar i lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall, sparbankslagen (1987:619), lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, lagen (1995:1570) om medlemsbanker, revisionslagen (1999:1079), revisorslagen (2001:883) och

aktiebolagslagen (2005:551). I dessa lagar föreslås ordet Revisorsnämnden i olika böjningsformer bytas ut mot Revisorsinspektionen i motsvarande form. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2017.

Inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) har en promemoria upprättats med förslag om att Revisorsnämnden ska byta namn till Revisorsinspektionen. Promemorian har remissbehandlats. Lagrådets yttrande har inte inhämtats.

Som skäl för namnbytet anger regeringen bl.a. att myndigheten leds av en myndighetschef och därmed är en enrådighetsmyndighet och inte någon nämndmyndighet. Myndighetens namn kan i dag uppfattas som missvisande i fråga om dess ledningsform. Med det nuvarande namnet kan myndigheten dessutom felaktigt uppfattas som en branschorganisation. Genom ett namnbyte till Revisorsinspektionen undanröjs denna förväxlingsrisk. Vidare anser regeringen att namnbytet betonar myndighetens förstärkta tillsynsuppgift.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag om att Revisorsnämnden byter namn till Revisorsinspektionen. Riksdagen bör således anta de föreslagna lagändringarna. Propositionen tillstyrks därför i här aktuella delar.

RISE Research Institutes of Sweden AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att bredda verksamhetsinriktningen för RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB), att förändra verksamhetsinriktningen för SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut (SP) och att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra en fusion mellan RISE AB och SP.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att vidta åtgärder för att effektivisera den legala och organisatoriska strukturen kring RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) och därtill knutna institut.

Inom Rise-gruppen pågår ett arbete för att effektivisera institutens legala och organisatoriska struktur. En legal omstrukturering genomförs för att åstadkomma ett mindre antal aktiebolag där verksamheten organiseras utifrån affärsområden. För att slutföra omstruktureringen av RISE AB och SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB (SP) krävs att RISE AB:s verksamhetsföremål justeras så att den nuvarande verksamheten kan bedrivas såväl direkt i RISE AB som indirekt genom intresse- eller dotterbolag. Föremålet för RISE AB:s verksamhet bör även utökas något för att spegla den

verksamhet som i dag bedrivs inom det helägda dotterbolaget SP och dess dotterbolag, vilket inkluderar tillhandahållande av utbildning och tjänster för industrisektorn. De tjänster som avses är främst verksamhet inom teknisk utvärdering, mätteknik och certifiering samt undersökning av material, konstruktioner och system.

Vidare föreslår regeringen att RISE AB:s verksamhet även ska kunna omfatta ägande och förvaltning av lös egendom. Sådan lös egendom avser primärt innehav av aktier som förvärvas i samband med etablering av fristående bolag till vilka verksamhet (immateriella rättigheter, egendom etc.) och anställda hänförliga till innovationer överförs för avknoppning.

I den legala omstruktureringen vidtas även åtgärder i syfte att åstadkomma en enhetlig varumärkesanvändning och därmed stärkt konkurrenskraft för gruppen på den internationella marknaden. Ett led i denna omstrukturering handlar om att göra SP till nytt moderbolag i koncernen, men under namnet RISE AB. För att möjliggöra detta krävs dels att SP:s verksamhetsinriktning ändras i linje med RISE AB:s här föreslagna breddade verksamhetsinriktning, dels att en s.k. omvänd fusion genomförs. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att verksamhetsinriktningen för SP ska kunna ändras i linje med den breddade verksamhetsinriktningen för RISE AB, utan att beakta det som anförts till riksdagen om SP:s verksamhet i tidigare propositioner (prop. 1992/93:239, prop. 2008/09:50 och prop. 2012/13:99).

Slutligen föreslår regeringen att en fusion vid lämplig tidpunkt ska kunna genomföras mellan SP och RISE AB. För att underlätta fusionen föreslås en s.k. omvänd fusion, vilket innebär att SP formellt övertar statens aktier i RISE AB, och i utbyte erhåller staten aktier i nuvarande SP. Regeringen bör därför bemyndigas att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra fusionen. Efter en fusion gäller även i fortsättningen att bolagets syfte ska vara att bereda vinst åt ägaren på samma sätt som forskningsinstitutet inom RISE AB:s dotter- och intressebolag gör i dag. RISE AB kommer även i framtiden, liksom dotter- och intressebolagen, att vara icke vinstutdelande. Vinsten ska användas för att främja bolagets ändamål enligt bolagsordningen.

Någon förändring av den industriforskningsverksamhet som bedrivs inom Rise-gruppen som helhet avses inte ske med anledning av ovan anförda förslag.

Kompletterande uppgifter

I RISE AB:s nuvarande bolagsordning anges att föremålet för bolagets verksamhet ska vara att bedriva industriforskning i institutsform och att skapa förutsättningar för att utveckla verksamheten så att den, med fokus på forskning, utveckling och innovation, väsentligt bidrar till att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft och verkar för en hållbar tillväxt samt bedriva därmed förenlig verksamhet.

Av SP:s nuvarande bolagsordning framgår att bolagets övergripande mål är att som en del av den nationella institutsstrukturen bidra till innovation och

konkurrenskraft i näringslivet. Vidare ska bolaget inom sitt verksamhetsområde

1. initiera, genomföra och förmedla resultat från behovsmotiverad teknisk-vetenskaplig forskning och utveckling
2. erbjuda och genomföra utvecklingsuppdrag
3. bedriva verksamhet inom teknisk utvärdering, mätteknik, certifiering och undersökningar av material, konstruktioner och system
4. bedriva verksamhet som är förenlig med vad som angetts ovan.

Utskottets ställningstagande

Regeringen föreslår att verksamhetsinriktningarna för både RISE AB och SP ska breddas samt att en fusion ska kunna genomföras mellan SP och RISE AB. Syftet är att effektivisera den legala och organisatoriska strukturen kring RISE AB och därtill knutna institut.

Utskottet har inget att invända mot dessa förslag och anser således att riksdagen bör bemyndiga regeringen ett vidta de åtgärder som föreslås i propositionen. Propositionen tillstyrks följaktligen i denna del.

Reservationer

Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD) och Johan Nissinen (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

a) Anslagen för 2017

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:117 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 5,

2016/17:122 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 2 och

2016/17:2226 av Josef Fransson m.fl. (SD),

bifaller delvis proposition 2016/17:1 utgiftsområde 24 punkt 14 och avslår motionerna

2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2,

2016/17:2033 av Kerstin Lundgren (C),

2016/17:3126 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1 och 3–5,

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 10 och 11,

2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 9,

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 27,

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,

2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 31,

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 1, 19 och 20,

2016/17:3435 av Helena Lindahl m.fl. (C) och

2016/17:3456 av Said Abdu m.fl. (L).

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

= utskottet

Ställningstagande

Den 23 november 2016 fastställde riksdagen utgiftsområdenas ramar för 2017. Förslaget till anslagsfördelning inom utgiftsområde 24 Näringsliv i Sverigedemokraternas motion 2016/17:2226 bygger på en utgiftsram som är 441 miljoner kronor mindre än den som riksdagen nu har antagit. Då vi står bakom förslaget i den nyssnämnda motionen använder vi oss av den formella möjligheten att reservera oss mot regeringens motsvarande förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområdet. I stället tillstyrker vi förslaget i motionen.

Utgångspunkten för vårt ställningstagande är den värdegrund som genomsyrar vår och Sverigedemokraternas syn på en önskvärd samhällsutveckling. Det innebär bl.a. att vi eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Då vi och Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier kan vi inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt till många frågor, inklusive till energipolitiska spörsmål. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är Sverigedemokraterna öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

I Sverigedemokraternas budgetmotion 2016/17:2102 tydliggörs våra viktigaste övergripande visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra sidan. Sverigedemokraterna ställer sig otvetydigt bakom de finanspolitiska hörnstenarna om överskottsmål för den offentliga sektorn, utgiftstak samt krav på kommuner och landsting om en god ekonomisk hushållning.

Det är vår uppfattning att näringspolitiken i stor utsträckning bör genomsyras av förutsägbarhet och att förändringar på detta område bör genomföras med försiktighet. Det behövs dock en fördjupad diskussion om vad som egentligen genererar tillväxt och nya framgångsrika företag. Vi utesluter inte att staten kan behöva ta ett steg tillbaka på vissa områden och överlåta innovation, entreprenörskap och förnyelse av näringslivet på de mest lämpade privata aktörerna, vars förutsättningar snarare kan optimeras genom reformer på t.ex. skatteområdet.

Vi sverigedemokrater eftersträvar tydliga och långsiktiga spelregler för näringslivet för stora såväl som små företag, och företagen ska verka på en marknad fri från onödiga detaljregleringar. Det är från näringslivet som de nya affärsmöjligheterna kommer, och det är även näringslivet som lägger grunden för nya innovativa företag i Sverige. För att Sverige ska få ett konkurrenskraftigare näringslivsklimat är det därför flera politikområden som behöver utvecklas. Det rör sig om energipolitiken som ska leverera kraft med hög leveranssäkerhet till konkurrenskraftiga priser. Vidare handlar det om skattepolitiken som ska syfta till konkurrenskraftiga skatter som inte avviker från omvärldens på ett sätt som försvårar företagande i Sverige. Det handlar också om en fungerande kapitalförsörjning så att nya och expanderande företag inte bromsas. Utbildningspolitiken är vidare avgörande för hur lätt det är för företag att få tag på rätt kompetens, och här är det viktigt att naturvetenskapliga ämnen får hög prioritet. Vad gäller kompetensförsörjning måste det även finnas strukturer som möjliggör rekrytering av högutbildad arbetskraft på den internationella marknaden. Forskningen är en central del i företagsfrämjandet, och här gäller att tillräckliga resurser avsätts och att de faktiskt används på ett sätt som stärker näringslivet. För att näringslivet ska

fungera väl krävs också omtag när det gäller infrastrukturen. Även handelspolitiken måste möta dagens utmaningar, och då Sverige är ett exportberoende land är det av yttersta vikt att politiken underlättar för att svenska företag ska kunna verka på internationella marknader.

Vi sverigedemokrater har en positiv syn på en fri och öppen handel med varor och tjänster. Den globala handeln är en stor bidragande faktor till både ökat välstånd och minskad fattigdom. Vi menar att goda handelsrelationer och konkurrensneutrala globala handelsavtal är av största vikt, samt att det genererar en väl avstämd handelspolitik och bidrar till sunda konkurrensförhållanden. Detta gynnar bl.a. den svenska industrin och dess handelspartners som tillsammans står för ungefär en femtedel av Sveriges BNP och tre fjärdedelar av exporten samt direkt eller indirekt sysselsätter omkring 1 miljon personer och därmed är ryggraden i den svenska ekonomin.

Därtill anser vi att en viktig ambition för näringspolitiken är att minska företagens administrativa börda, som i vissa avseenden är orimligt stor. Det kan t.ex. handla om dubbelregleringar i lagstiftningen, onödigt detaljreglering och administrativa krav från myndigheter där de olika myndigheterna behöver samordnas bättre i sina kontakter med enskilda företag. Sverigedemokraterna stöder ambitionerna kring ”en dörr in” som innebär att företag ska kunna lämna in de flesta uppgifter som myndigheterna kräver vid ett tillfälle och på ett ställe.

Det är mot denna bakgrund som vi sverigedemokrater har utformat våra förslag till anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv som återfinns i motion 2016/17:2226 (SD). Vi delar alltså inte regeringens bedömning när det gäller flera av de behandlade anslagen. Enligt vår uppfattning bör riksdagen i stället anvisa anslagen för 2017 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt följande.

Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem bör minskas med 30 miljoner kronor, och anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling bör minskas med drygt 490 miljoner i förhållande till regeringens förslag. Vi motiverar minskningarna med att effektiviteten i Vinnovas stödjande verksamhet för små och medelstora innovationsdrivna företag kan ifrågasättas, som Tillväxtanalys påpekat i en rapport. Vi anser också att effektiviteten bör genomlysas grundligt innan förutsättningarna för Vinnova och de företag som får stöd från denna myndighet förändras. Innan detta har skett anser vi inte att den ökning av Vinnovas anslag som regeringen föreslår i budgetpropositionen kan godkännas av riksdagen. Anslaget 1:4 Tillväxtverket föreslår vi ska ökas med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vi vill införa insatser för personer med funktionsnedsättning på arbetsmarknaden och särskilt öka kunskapen och möjligheterna som finns i att starta s.k. sociala företag. Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser förordar vi ska ökas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, eftersom myndighetens omvärldsanalyser och rapporter är ett stöd för såväl politiker som företag som verkar på den internationella marknaden. Anslaget 1:7 Turistfrämjande anser vi ska ökas med 25 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vi

ser att Indien är en växande ekonomi som bör prioriteras, bl.a. för att främja den svenska besöksnäringen. I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:122 (SD) anser vi att regeringen för att Sverige ska kunna ta del av dessa framtida turister bör ge Visit Sweden i uppdrag att öppna ett eget kontor i Indien, med syfte att marknadsföra Sverige som turistland. Enligt vårt förslag bör anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning ökas med 22 miljoner kronor och anslaget 1:9 Geovetenskaplig forskning ökas med 4 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vi anser att gruvdrift och mineralhantering är ett nyckelområde inom svenskt näringsliv. Vidare anser vi att riksdagen i enlighet med motion 2016/17:117 (SD) bör tillkännage för regeringen att staten för att främja gruvnäringen över tid bör avsätta mer resurser för riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning. Anslaget 1:12 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien anser vi bör ökas med 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag för att vi ser ett behov av att generellt lyfta de naturvetenskapliga institutionerna i Sverige och att Ingenjörsvetenskapsakademien fyller en angelägen samhällsfunktion.

Utöver det vi här framfört gäller det som sägs i budgetpropositionen för 2017 om dels anslagen, dels bemyndiganden om ekonomiska åtaganden.

Sammanfattningsvis förordar vi att riksdagen bifaller motionerna 2016/17:117 (SD), 2016/17:122 (SD) och 2016/17:2226 (SD) i berörda delar. Regeringens förslag till anslagsfördelning avstyrks i de fall då de inte överensstämmer med förslagen i de nyssnämnda motionerna. Även övriga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt avstyrks.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (M)

Lars Hjälmered (M), Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M) och Sofia Fölster (M) anför:

I Moderaternas budgetmotion 2016/17:3350 presenteras partiets riktlinjer för den ekonomiska politiken. Vi står bakom det som anförs i motionen som helhet, men vill här inledningsvis framhålla nödvändigheten i att Sverige fortsätter att utvecklas i hög takt. I budgetpropositionen visar regeringen dessvärre en anmärkningsvärd handfallenhet inför de utmaningar som människor ser omkring sig. Det alternativ vi och Moderaterna erbjuder är en plan för ett starkare Sverige med målet att öka välståndet, tillväxten och tryggheten för alla i vårt land. De reformförslag vi presenterar är fokuserade på hur jobben ska bli fler och skolan ska bli bättre. Vi vill bryta utanförskapet och stärka incitamenten för att arbeta genom att stå upp för rimliga skattenivåer, investera i utbildning och infrastruktur och värna företagsklimatet. Att få fler i arbete är avgörande för att öka kunskapen i skolan, höja kvaliteten i välfärden och för att bygga ett starkare Sverige.

Den 23 november 2016 beslutade riksdagen om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. Riksdagen har därmed ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. Genom beslutet fastställdes att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 Näringsliv inte får överstiga 6 456 020 000 kronor. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas sedan i två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen genom det nyssnämnda rambeslutet har ställt sig bakom regeringens förslag väljer vi att inte delta i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I stället redovisar vi i detta särskilda yttrande vår syn på näringspolitiken i allmänhet och på regeringens förslag. Vi refererar också den anslagsfördelning och de förslag som Moderaterna presenterar i motion 2016/17:3126.

När det gäller näringspolitiken är det vår utgångspunkt att jobb skapas av företag som växer och anställer. Fler jobb i växande företag betyder ökade skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar den gemensamma välfärden. Sveriges välstånd byggs genom öppenhet och handel. Samtidigt utmanas företag och jobb i Sverige ständigt av entreprenörer och innovationer från hela världen. För att Sverige ska kunna konkurrera på den globala marknaden behöver villkoren för företagsamhet och entreprenörskap bli bättre. En ambitiös politik för företagande, entreprenörskap och innovationer är en förutsättning för att

klara jobben och välfärden. Vi vill skapa bättre förutsättningar för att fler företag ska kunna anställa och växa.

För att säkerställa fortsatt goda villkor för företagande behöver vi kontinuerligt utvärdera och förbättra de system som finns. I dag finns många områden där Sverige fortsatt kan och bör bli bättre. Tillgången på kapital är ofta avgörande för om ett företag ska kunna starta och växa eller ej. Sverige behöver mer av offentlig-privata lösningar där statligt riskvilligt kapital kan samverka med privata investeringar. Vidare behöver det svenska skattesystemet fortsatt utvecklas så att det skapar attraktiva förutsättningar för företag att bedriva sin verksamhet i Sverige och särskilt främjar entreprenörskap och innovation. Därför vill vi se mer konkurrenskraftiga skatter för nyckelpersoner i växande företag. Sverige behöver även goda kommunikationer och infrastruktur för att bibehålla svensk konkurrenskraft gentemot omvärlden. Det innefattar vägar, järnvägar, utbyggda bredband och en robust energiförsörjning. Därför menar vi att det är avgörande att Sverige gör särskilda satsningar på infrastruktur som främjar företagande och konkurrenskraft.

Vi anser att Sverige även fortsatt ska vara en pådrivare för mer fri handel. Det ger fler möjligheter för svenska företag. Här finns även ett politiskt ansvar att kapa regler och krångel och ständigt se över och utveckla hanteringen av de statliga bolagen.

Om ramarna för Moderaternas samlade budgetförslag hade antagits av riksdagen i budgetprocessens första steg hade det funnits andra förutsättningar för att driva en framgångsrik och företagsfrämjande politik. Vår uppfattning om hur anslagsfördelningen bör se ut stämmer överens med vad som framgår av motion 2016/17:3126 (M). Vi anser således att anslaget 1:1 Verket för innovationssystem borde minskas med knappt 1 miljon kronor till knappt 221 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling borde minskas med 67 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel borde minskas med drygt 2 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:4 Tillväxtverket borde minskas med drygt 23 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling borde minskas med 185 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, då vi avvisar vissa av regeringens insatser för t.ex. nyindustrialisering och innovationsråd. Vidare anser vi moderater att det är eftersträvänsvärt att fler människor väljer att starta eget företag. För att främja en sådan utveckling tror vi att det är viktigt att jobba med attityder. Enligt Tillväxtverket kan ungefär 50 procent av svenskarna tänka sig att starta eget företag, men det är bara runt 10 procent som gör det i slutändan. Undersökningar av Ung Företagsamhet (UF) har visat att bortåt var fjärde elev som går igenom UF senare i livet startar företag. Vi ser det därför som rimligt att anta att fler företag skulle startas över tid om fler elever erbjuds och valde att gå UF. I likhet med vad som anförs i motionerna 2016/17:3126 (M) och 2016/17:3128 (M) anser vi att alla gymnasieelever i Sverige ska erbjudas att

läsa UF och att ett kvalitetslyft ska genomföras inom gymnasiet yrkesprogram som bl.a. innebär att kopplingen till arbetslivet stärks med hjälp av UF. En annan viktig del för att öka företagsamheten sker på yrkeshögskolorna runt om i landet. Vi anser i enlighet med vad som anförs i motionerna 2016/17:3126 (M) och 2016/17:3128 (M) att regeringen bör ge Drivhuset i uppdrag att etablera närvaro och verksamhet på landets yrkeshögskolor för att ge fler elever möjlighet och hjälp med att starta och driva fler nya företag. För dessa ändamål avsätter vi inom den ram för anslaget 1:5 Näringslivsutveckling som Moderaterna föreslagit 16 miljoner kronor respektive 5,5 miljoner kronor för extra satsningar på UF respektive Drivhuset. Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser borde minskas med 235 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:7 Turistfrämjande borde minskas med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning borde minskas med knappt 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:13 Konkurrensverket borde minskas med 595 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation borde minskas med 100 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Vi anser samtidigt att 19 miljoner kronor respektive 1 miljon kronor borde avsatts till Almis rådgivning till företagare med utländsk bakgrund respektive IFS-stiftelsen inom den ram för anslaget som Moderaterna föreslagit, eftersom vi ser en stor möjlighet att integrera nya medborgare i det svenska samhället genom arbete. Vi menar att den bästa integrationsåtgärden är ett arbete. Som framförs i motionerna 2016/17:3128 (M) och 2016/17:3372 (M) kan steget för att starta företag vara stort om man inte är född i Sverige, har begränsade ekonomiska resurser eller inte fullt ut behärskar svenska språket. Det gäller även om man har erfarenhet av företagande från hemlandet. Inte minst kan det bli särskilt svårt att ta sig fram i den svenska byråkratin. För att fler utrikes födda och nyanlända ska ta steget att starta och driva företag vill vi stärka Almis rådgivning till företagare med utländsk bakgrund, den s.k. IFS-rådgivningen. Samtidigt bör Bolagsverket och andra berörda myndigheter få i uppdrag att se till att webbplatsen verksamt.se finns tillgänglig på fler språk och att det ska kunna gå att registrera sitt bolag på fler språk än svenska. Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet borde minskas med 121 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 2:2 Kommerskollegium borde minskas med 345 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer borde minskas med 23 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. För vissa av anslagen gör vi en justering av de anslag som berörs av pris- och löneomräkning som börjar gälla först 2017. Effekten blir att uppräknings av vissa anslag blir något lägre än i regeringens förslag.

Ovan nämnda förändringar i förhållande till regeringens förslag till anslag motiveras bl.a. med att vi förordar andra företagsfrämjande insatser, som t.ex. höjda ROT- och RUT-avdrag, införandet av kvalificerade personaloptioner för

tillväxtföretag samt insatser som gör det mer lönsamt att arbeta. Dessa satsningar anser vi skulle leda till att fler jobb skapas i Sverige.

2. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (C)

Helena Lindahl (C) anför:

I Sverige råder det högkonjunktur. Således borde fler jobb växa fram, och sysselsättningen borde stiga. Men i stället ökar tudelningen i samhället. Tudelningen finns mellan unga och äldre, mellan högutbildade och de som saknar gymnasieexamen samt mellan inrikes och utrikes födda. Tudelningen är också regional. Samtidigt som vissa orter växer och utvecklas har många mindre orter drabbats av neddragningar i globaliseringens, finanskrisens och lågkonjunkturons spår.

Regeringen har valt att föra en politik där underskotten ökar, trots att det är i goda tider som man borde bygga skyddsvallar inför framtida lågkonjunkturer. De åtgärder som regeringen finansierar med dessa lånade pengar har, enligt regeringens egna expertmyndigheter, en obefintlig eller negativ effekt på arbetsmarknaden. Det är inte en ansvarsfull politik. Jag och Centerpartiet anser att Sverige behöver ett nytt ledarskap.

I budgetmotion 2016/17:3494 stakar Centerpartiet ut en annan riktning för Sverige. De frågor jag och Centerpartiet anser ska prioriteras handlar om att genom ekonomiskt ansvarstagande rusta Sverige för kärvare tider. Vidare krävs insatser för att bryta den tudelning av samhället som har beskrivits ovan. Det handlar då bl.a. om att genomföra arbetsmarknadsreformer, skattesänkningar och åtgärder som syftar till att öka tryggheten i hela landet. Dessutom behöver kommunsektorn stärkas och fler satsningar göras på jobb och företag.

Riksdagen har genom sitt beslut den 23 november 2016 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 Näringsliv inte får överstiga 6 456 020 000 kronor 2017 (bet. 2016/17:FiU1). Eftersom riksdagen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den jag och Centerpartiet förordad avstår jag från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Centerpartiets budgetförslag måste betraktas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. I stället framför jag i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen inom utgiftsområdet som förordas i Centerpartiets motion 2016/17:3435.

Det är i de små och växande företagen som potentialen finns för att skapa nya jobb i Sverige. Dessa jobbskapare måste få rejält sänkta trösklar till att ta steget att anställa. På samma sätt måste det svenska företagandet tillgängliggöras för fler. De första stegen som anställd eller företagare måste vara betydligt enklare och mer tillgängliga än i dag. Jag och Centerpartiet vill göra det lättare att bygga upp företag. Den första och på många sätt största utmaningen i ett företags utveckling är när det går från att vara ett enmansföretag utan anställda till att anställa den första personen. De företag som tar sig över den tröskeln har sedan lättare att växa och anställa ytterligare.

Men det största hindret för företag att växa är höga kostnader för att anställa. För att lösa detta problem har Centerpartiet förordat att enmansföretagare inte ska behöva betala någon arbetsgivaravgift under de två första åren när de anställer sin första medarbetare.

Jag anser att en övergripande prioritet för statsmakterna bör vara att minska regelbördan för företagen. Många av de regler som finns i dag har ofta ett lovvärt syfte, och av den anledningen blir det i praktiken också ofta svårt att faktiskt ta bort regler. Detta gäller i synnerhet då varje enskild regel inte alltid är särskilt betungande, utan det är oftast summan av regler som är problemet. För att regelförenklaringsarbetet ska bli effektivare och få högre prioritet måste därför processen kring införandet av regler förändras. En lösning jag står bakom är att det bör införas ett krav på ”en regel in – en ut”. Nya regler som innebär ökade administrativa kostnader för företagen skulle därför behöva kombineras med regelförenklningar som minst kompenserar för kostnadsökningarna. Fler regler bör också ges s.k. solnedgångsklausuler, som innebär att en regel ges ett slutdatum vid vilket det måste visas att dess fördelar fortsatt överstiger dess nackdelar för att regeln i fråga ska få vara kvar. Det bör också eftersträvas att en enskild myndighet ges ett helhetsansvar för att handlägga exempelvis tillståndsärenden, för att på så sätt underlätta myndighetskontakten för den eller de som söker tillstånd.

Statligt riskkapital kan i flera fall och i flera regioner vara ett viktigt komplement till privat riskvilligt kapital, men det är då avgörande att det statliga kapitalet fungerar som katalysator för privata investeringar och entreprenörskap, så att det inte ersätter det privata kapitalet. Jag ser positivt på ett ökat samarbete mellan privat och offentligt riskkapital genom en s.k. fond-i-fond-lösning, där det statliga riskkapitalet investeras i en mångfald av privata riskkapitalfonder som, utifrån givna direktiv, står för de konkreta investeringsbesluten. På så vis ökas tillgången till kapital, samtidigt som riskerna sprids och effektiviteten ökar. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att det statliga riskkapitalet kommer företag i hela landet till del. Regeringen har tyvärr valt den motsatta vägen och lägger nu ned Inlandsinnovation, ett statlig ägt riskkapitalbolag för företag i kommuner eller delar av kommuner i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Dalarnas och Värmlands län. Bolaget kommer att finnas kvar vid namn, men funktionen fasas ut. Detta anser jag kommer att bidra till en ökad centralisering och ett minskat företagande i de nyssnämnda regionerna.

Det är viktigt att politiken, medvetet eller omedvetet, inte hindrar kvinnors företagande. Ett viktigt led i detta är att branscher som anställer många kvinnor erbjuder möjligheten att starta och driva företag. Detta är ett viktigt argument för varför valfriheten inom välfärden är värd att försvara. Kriterierna för de generella företagsstöden måste också kontinuerligt ses över för att säkerställa att kvinnors och mäns företagande behandlas utifrån samma villkor.

När det gäller anslagen inom utgiftsområde 24 Näringsliv är det min uppfattning att de borde ha utformats i enlighet med motion 2016/17:2425 (C). Anslaget 1:1 Verket för innovationssystem borde minskas med knappt

1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling borde minska med närmare 16 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Skillnaden gentemot regeringens förslag motiveras med att Centerpartiet har avvisat regeringens insatser inom immaterialrätten som beslutades i samband med budgetpropositionen för 2016. Vidare anser jag inom den ram för anslaget som Centerpartiet föreslagit att 6 miljoner kronor per år borde avsättas för att förstärka Vinnovas arbete kring innovationer i offentlig sektor genom inrättandet av innovationscheckar riktade mot anställda, och särskilt kvinnor som är anställda inom vården. I likhet med vad som framhålls i motionerna 2016/17:351 (C) och 2016/17:3435 (C) anser jag att arbetet med att uppmuntra vardagsnära innovationer inom offentlig sektor bör stärkas. Innovationscheckarna ska kunna användas för att få extern hjälp med att exempelvis undersöka affärsmöjligheter, skriva en affärsplan, hantera immateriella tillgångar eller göra en marknadsanalys. Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel borde minska med drygt 2 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:4 Tillväxtverket borde minska med drygt 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling borde minska med 211 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen motiveras med att jag avvisar regeringens insatser till Innovationsrådet och en strategi för nyindustrialisering. Jag avvisar också regeringens finansiering av snabbspår för nyanlända företagare. Jag anser att det är centralt att stötta fler nyanlända att starta företag, och Centerpartiet föreslår därför bl.a. en ökad möjlighet till mentorskap och praktik samt att företagsformen ingångsföretag skapas. Vidare har jag och Centerpartiet föreslagit en ökning av anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation för att förstärka rådgivningen för nyanlända kvinnor som vill starta företag. Det är min uppfattning att med Centerpartiets politik kommer det att bli enklare för nyanlända att starta företag, varför regeringens snabbspår för nyanlända företagare kommer att vara onödigt. Vidare anser jag att 36 miljoner kronor borde öronmärkas för Winnet Sveriges arbete inom ramen för befintligt anslag, för att bl.a. öka kvinnors deltagande inom företagande och ökad jämställdhet på arbetsmarknaden. Anslaget 1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar borde minska med 235 000 kronor i förhållande till regeringens förslag, och anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning borde minska med knappt 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:13 Konkurrensverket borde minska med 595 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göta kanal borde minska med 50 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag för att finansiera andra prioriterade satsningar. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation borde öka med 8 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen skulle förstärka IFS-rådgivningen för nyanlända kvinnor som vill starta företag. Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet borde minska med 121 000 kronor i förhållande till

regeringens förslag, och anslaget 2:2 Kommerskollegium borde minskas med 345 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet borde minskas med 130 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag och anslaget 2:4 Investeringsfrämjande borde minskas med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag i och med att jag avvisar regeringens s.k. exportoffensiv. Anslaget 2:6 Bidrag till standardiseringen borde minskas med 23 000 kronor i förhållande till regeringens förslag.

3. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (L)

Said Abdu (L) anför:

De offentliga finanserna är i ordning, sysselsättningen växer och det råder högkonjunktur. Men i stället för att använda detta gynnsamma läge för att bygga en buffert för sämre tider väljer regeringen att låna och presentera ofinansierade bidragshöjningar. Jag anser att det krävs en liberal ekonomisk politik där utbildning belönas, där skatten på jobb är lägre än i dag och där det alltid är lönsamt att gå från bidrag till jobb.

Det är tydligt att de reformer som alliansregeringen genomförde under sina åtta år vid makten inte räcker för att klara de nya utmaningar som Sverige nu står inför. Efter två år med den rödgröna regeringen står det klart att Sverige är på fel väg. För att vända utvecklingen behövs en ny vision för vad Sverige ska vara och nya kraftfulla förslag för att nå dit. Framtidens utmaningar behöver en ny reformagenda. Liberalerna lägger därför fram en budget i motion 2016/17:3419 med nödvändiga reformer för framtiden som jag står bakom. Budgetförslaget innehåller bl.a. förslag och satsningar för att stärka entreprenörskapet och företagandet i Sverige.

Den 23 november 2016 beslutade riksdagen emellertid om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster för 2017 enligt regeringens förslag (bet. 2016/17:FiU1). Genom rambeslutet avvisade riksdagen således förslagen till inkomstberäkning och fördelning av utgifter per anslagsområde i budgetmotion 2016/17:3419 (L). Därmed tar Sverige nu en annan väg än den Liberalerna vill se, vilket jag beklagar.

Mitt partis budgetförslag är att betrakta som en helhet. På majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som Liberalerna förespråkar. Liberalerna ser ett värde i att budgeten och budgetprocessen hålls samman. Även enskilda och på kort sikt motiverade utbrytningar riskerar att på lång sikt försvaga denna viktiga process och äventyra effektiviteten i finanspolitiken. Jag väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I detta särskilda yttrande vill jag dock redovisa Liberalernas syn på näringspolitiken i enlighet med motion 2016/17:3456 (L).

När det gäller näringspolitiken är det min uppfattning att det ska löna sig att driva företag och våga investera. Växande företag betyder fler jobb och tillväxt, vilket i förlängningen leder till ökade skatteintäkter som i sin tur

finansierar Sveriges gemensamma välfärd. Sverige ska uppmuntra entreprenörer och företagare genom ett bra företagsklimat, konkurrenskraftiga skatteregler och väl fungerande finansiella marknader.

Samtidigt ser jag det som oroande att regeringen fortsätter med stora skattehöjningar på jobb och företagande, vilket hindrar främst småföretag att växa. Regeringen verkar tro att företagande i första hand blomstrar genom en s.k. aktiv näringspolitik, som kännetecknas av bl.a. ett politiskt tillsatt innovationsråd och en nyindustrialiseringsstrategi.

Jag och Liberalerna anser att vad svenska företag behöver är mindre, inte mer, inblandning av politiken och det offentliga. Svenska företag behöver långsiktiga förutsättningar för ett mer innovativt och kreativt näringsliv. Det handlar om villkoren för entreprenörskap, företagande samt forskning och utveckling. Det handlar om nivåer på skatter, men också förutsättningarna för en stabil och konkurrenskraftig energiförsörjning som dessvärre hotas av en otillräcklig energiöverenskommelse. Även viktig infrastruktur såsom Bromma flygplats, bra vägförbindelser och goda järnvägsförbindelser är avgörande för svenskt företagande.

Det finns enligt min mening mycket att göra för att förbättra förutsättningarna för Sveriges företag. Jag ser det som prioriterat med åtgärder för att dels halvera tiden det tar att starta ett företag, dels underlätta för små företag. För att göra det lättare att starta företag kan det finnas skäl att se över kravet på aktiekapital, men det är lika viktigt att hitta nya bolagsformer. De bolagsformer som finns i dag är dåligt anpassade för dagens snabbväxande företagskonstellationer, där företagsoptioner fungerar som det främsta incitamentet för att locka investerare och anställda. Jag och Liberalerna vill därför se en ny enklare bolagsform för mindre småföretag, vilket bl.a. finns i Tyskland. Vidare har ett nystartat företag sällan möjlighet att erbjuda marknadsmässiga löner till nyckelpersoner, men företaget har ändå behov av att kunna attrahera kvalificerad personal på annat sätt. Därför vill jag göra det enklare och billigare att erbjuda anställda delägarskap och incitamentsprogram i form av exempelvis personaloptioner.

Vidare är det min uppfattning att företag ska drivas av entreprenörer och inte av offentliga aktörer som skapar osund konkurrens. I grunden är det fel att det offentliga driver företag. För undantag från denna huvudprincip krävs att företaget svarar för ett uppenbart samhällsintresse, som exempelvis Systembolaget.

De människor som kommer till Sverige gör det med en önskan om att skapa ett bättre liv. Av dessa är många blivande, eller vana, entreprenörer. Jag anser att staten har en skyldighet att underlätta för dessa företagsamma personer att snabbt komma i jobb eller företagande.

Globaliseringen främjar tillväxt och öppenhet, och handel med omvärlden är grunden för Sveriges ekonomi. Svensk export motsvarar nästan hälften av Sveriges BNP. Därför är det min mening att Sverige ska fortsätta att riva handelshinder samtidigt som man värnar konsumentskydd och miljö. Sverige bör i dessa tider fortsätta att vara pådrivande för ett ambitiöst transatlantiskt

handels- och investeringsavtal (TTIP) mellan EU och Förenta staterna. Det färdiga handelsavtalet mellan Kanada och EU bör snabbt godkännas för att förhoppningsvis påskynda förhandlingarna mellan Förenta staterna och EU. Varje frihandelsavtal som sluts gynnar de svenska företagen och är centralt för svenska handelsförbindelser.

Globaliseringen och digitaliseringen påverkar alla och i synnerhet Sveriges företag. Den pågående utvecklingen utgör en utmaning, men samtidigt en potential att stärka tjänstesektorns och industrins långsiktiga konkurrenskraft på en global marknad. Sverige är ett litet exportberoende land med en tradition av att knyta kontakter med företag och konsumenter i andra länder. Det anser jag vara en god grund att stå på när en ny näringspolitik ska tas fram för att möta globaliseringens och digitaliseringens utmaningar. Det är min uppfattning att Sverige därför behöver en it-strategi som inkluderar hela landet för att på så sätt gynna entreprenörskap och företagande runt om i Sverige.

Även om jag avstår från att delta i beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområdet står jag fast vid uppfattningen om att anslagen borde ha utformats i enlighet med förslagen i motionerna 2016/17:3456 (L) och 2016/17:3419 (L). Som framgår av nyssnämnda motioner borde anslaget 1:1 Verket för innovationssystem minskas med 613 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling borde minskas med drygt 461 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen motiveras med att jag avvisar regeringens insatser för miljö- och klimatteknik, strategiska innovationsområden, standardisering, forskning om tillgänglighetsanpassning samt innovativ produktion av biologiska läkemedel. Därtill avvisar jag regeringens anslagshöjningar till följd av förslagen om utveckling av test- och demonstrationsmiljöer, investeringar i innovativa affärsidéer samt de anslagshöjningar som aviserats med anledning av forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30). Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel borde minskas med knappt 2 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:4 Tillväxtverket borde minskas med knappt 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling borde minskas med 342 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Regeringens föreslagna insatser för miljö- och energiteknik, nyindustrialisering, destinationsutveckling samt Innovationsrådet borde avvisas av riksdagen. Anslaget 1:7 Turistfrämjande borde minskas med 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Minskningen motiveras med att jag avvisar regeringens insatser för marknadsföring och ekoturism på landsbygden. Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning borde minskas med 532 000 kronor i förhållande till regeringens förslag och anslaget 1:13 Konkurrensverket borde minskas med 397 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Som jag tidigare påpekat är jag kritisk mot regeringens s.k. aktiva näringspolitik och anser i stället att Sveriges näringsliv behöver mindre och inte mer inblandning av politiken och det offentliga. Vad staten däremot bör göra är att verka för goda villkor för företag och genomföra

insatser för att öka företagandet. Almi har framgångsrikt arbetat med insatser för företag i tidiga utvecklingsskeden, och på webbplatsen verksamt.se erbjuds en samlad service för att företag på en och samma plats ska kunna nå information från flera myndigheter. Företagare kan också på verksamt.se enkelt lämna in uppgifter till flera myndigheter samtidigt. Dessa insatser vill jag och Liberalerna vidareutveckla genom ökade anslag. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation borde därför öka med 20 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag för att förstärka Almis innovations- och tillväxtfinansiering. Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet borde minska med 125 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag då jag avvisar regeringens s.k. exportoffensiv. Minskningen av anslagen 1:1, 1:2, 1:3, 1:4, 1:8 och 1:13 görs då Liberalerna har föreslagit att pris- och löneomräkningen minskas till 20 procent årligen.

4. Anslag inom utgiftsområde 24, punkt 1 (KD)

Penilla Gunther (KD) anför:

För ökad gemenskap och framtidstro vill jag och Kristdemokraterna ha en politik som skapar förutsättningar för människor att bygga goda relationer och känna trygghet och som underlättar för människor att gå från utanförskap till arbete. Förutsättningar ska skapas för en god tillväxt och ett företagsklimat som står sig väl i den globala konkurrensen. Genom en välfungerande ekonomisk politik och med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap förbättras.

Genom sitt beslut den 23 november 2016 fastställde riksdagen att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 Näringsliv inte får överstiga 6 456 020 000 kronor 2017 (bet. 2016/17:FiU1). Som tidigare framgått är utgångspunkten i detta ärende således att ramen är fastställd. Jag står fast vid uppfattningen att anslagen inom utgiftsområde 24 borde ha utformats i enlighet med förslaget i Kristdemokraternas budgetmotion 2016/17:3320. I den nyssnämnda motionen har Kristdemokraterna presenterat en politik som är ett helhetsalternativ till regeringens budgetproposition. När det förslaget till budgetram för utgiftsområde 24 Näringsliv nu har fallit avstår jag från att delta i utskottets beslut när det gäller anslagen för 2017. I detta särskilda yttrande redovisar jag den syn på näringslivspolitik som Kristdemokraterna har presenterat i motion 2016/17:3392.

Målet för Kristdemokraternas näringspolitik är att bygga en långsiktig och stabil grund för välfärd och sysselsättning genom ökat företagande inom sociala och ekologiska ramar. Detta står också i samklang med Kristdemokraternas målsättning att uppmuntra ett ökat personligt ansvarstagande. En regering som vill åstadkomma ekonomisk utveckling, förstärkt välfärd och goda möjligheter till arbete måste bedriva en näringspolitik som stimulerar till enskildas initiativ och företagande.

En grundförutsättning för ett gott företagsklimat är att företag har råd och möjlighet att anställa. Regeringens höjda skatter på jobb kommer att slå hårt mot inte minst unga som söker sitt allra första jobb och mot dem som står långt från arbetsmarknaden. Oavsett om det gäller första anställningen eller steget att starta ett företag, måste trösklarna in på arbetsmarknaden sänkas.

Vidare anser jag att det är viktigt att lagar, skatter och regler utformas på ett sådant sätt som gör det enklare för människor att starta och driva företag. De regler staten ställer upp för företagen ska vara långsiktiga. Likvärdiga villkor ska gälla för olika företagsformer, oavsett storlek av företag eller företagande i hela landet.

De små och medelstora företagen, som ofta är familjeföretag, ska stå i centrum för utformningen av näringspolitiken. Samtidigt har Sverige flera större internationella företag som också efterfrågar ett gynnsamt regelverk för att kunna fortsätta växa och stanna kvar i landet. Att de små företagen får möjlighet att växa och att de större företagen kan fortsätta utvecklas är en förutsättning för att Sverige även framöver ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen med kompetens, produkter och tjänster.

Med fler sysselsatta kan fler försörja sig själva och därmed få mer makt över sina liv. Med fler sysselsatta skapas också resurser för att förstärka samhällsekonomin och därmed värna välfärdssystemen så att de som bäst behöver samhällets stöd också kan få detta. Därför är tillkomsten av nya jobb den i särklass viktigaste fördelningspolitiska frågan för oss kristdemokrater. En del i detta är att även se eget företagande som en naturlig väg till arbete, både för sig själv och för andra.

När det gäller anslagsfördelningen inom det aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv har jag och Kristdemokraterna en annan anslagsfördelning än regeringen. Enligt Kristdemokraternas budgetförslag borde anslaget 1:1 Verket för innovationssystem minskas med knappt 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:2 Verket för innovationssystem: forskning och utveckling borde minskas med ca 267 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Detta eftersom Kristdemokraterna bl.a. avvisar regeringens ökning som sker på grund av den forskningspolitiska propositionen som har presenterats under hösten 2017. Anslaget 1:3 Institutens strategiska kompetensmedel borde minskas med drygt 2 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:4 Tillväxtverket borde minskas med drygt 1 miljon kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling borde minskas med 227 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Inom ramen för befintligt anslag anser jag att 20 miljoner kronor borde avsättas för att förenkla uppgiftslämnande för företagen i enlighet med motionerna 2016/17:3391 (KD) och 2016/17:3392 (KD). Jag och Kristdemokraterna vill införa en garanti om att företag bara ska behöva lämna en uppgift en gång till myndigheterna, och uppgiften slussas sedan vidare till aktuell myndighet. Detta skulle påtagligt minska tiden som företag behöver lägga på administration och öka tiden de kan lägga på sin kärnverksamhet, dvs. att skapa värde och jobb. Anslaget 1:6 Myndigheten för

tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser borde minskas med 235 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:7 Turistfrämjande borde minskas med 10 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Besöksnäringen, med de två delarna turism och möten, är en av Sveriges största näringar. Det finns därför många goda skäl till att liksom i andra branscher lägga upp bra strategier, utvärdera effekter av satsade offentliga medel och för staten att se till att det finns kompetent arbetskraft. Besöksnäringen växer i Sverige med ett ökande antal utländska besökare, men Sverige kan bli ännu bättre på att direkt påverka var internationella möten och kongresser förläggs. I enlighet med motion 2016/17:3392 (KD) anser jag att regeringen ska verka för att offentliga verksamheter i högre grad bidrar till att internationella möten arrangeras i Sverige. Vidare bör Visit Sweden ges i uppdrag att bearbeta utländska marknader i syfte att få fler möten, kongresser och event till Sverige. Inom den ram för anslaget 1:7 som Kristdemokraterna föreslagit anser jag att Visit Sweden ska tilldelas 10 miljoner kronor för att bearbeta utländska marknader i syfte att få fler möten, kongresser och event till Sverige. Anslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning borde minskas med 798 000 kronor, och anslaget 1:13 Konkurrensverket borde minskas med 595 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:15 Upprustning och drift av Göra kanal borde minskas med 100 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation borde minskas med 130 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 1:21 Patent- och registreringsverket borde minskas med 311 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag, med motiveringen att Kristdemokraterna avvisar regeringens förslag till ny modell för finansiering av Patent- och registreringsverket. Anslaget 2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet borde minskas med 121 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 2:2 Kommerskollegium borde minskas med 345 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslaget 2:3 Exportfrämjande verksamhet borde minskas med 130 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Kristdemokraterna har även föreslagit ett nytt anslag som ska användas till att finansiera återinförandet av ambassadörsnätverket för kvinnligt företagande. För att synliggöra kvinnors företagande och stärka deras nätverk initierade alliansregeringen ett ambassadörsnätverk för kvinnors företagande. Tillväxtverket gavs 2007 i uppdrag att utse ambassadörer för kvinnors företagande. Projektet skulle bidra till att synliggöra kvinnors företagande och bredda bilden av företagande. Ett särskilt fokus under programperioden 2011–2014 var kvinnor som driver innovativa företag i tjänstesektorn. Men den nuvarande regeringen valde att inte förlänga uppdraget som därmed avslutades årsskiftet 2014/15. Jag anser i likhet med motionerna 2016/17:3346 (KD) och 2016/17:3349 (KD) att beslutet att avsluta projektet är beklagligt och att regeringen bör ge Tillväxtverket i uppdrag att återuppta nätverket igen. Det nya anslaget borde tillföras 6 miljoner kronor 2017. Vad gäller anslagen 1:1, 1:3, 1:4, 1:6, 1:8, 1:13, 2:1 och 2:2 har

Kristdemokraterna förordat en justering av anslagen till de myndigheter som tillämpar pris- och löneomräkning (PLO) med motiveringen att en nedjustering av PLO skulle bidra till effektivisering av myndigheterna, samtidigt som det finansierar prioriterade satsningar. Justeringen är beräknad som en 30-procentig minskning av PLO-uppräknningen under 2017–2020.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2016/17:1 Budgetpropositionen för 2017 utgiftsområde 24:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall (avsnitt 2.1 och 4.7.4).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619) (avsnitt 2.2 och 4.7.4).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (avsnitt 2.3 och 4.7.4).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker (avsnitt 2.4 och 4.7.4).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079) (avsnitt 2.5 och 4.7.4).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i revisorslagen (2001:883) (avsnitt 2.6 och 4.7.4).
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551) (avsnitt 2.7 och 4.7.4).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att bredda verksamhetsinriktningen för RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE AB) så att verksamheten, i tillägg till vad som tidigare angetts av riksdagen, ska kunna bedrivas genom intresse- eller dotterbolag, ska kunna omfatta provning, certifiering och utbildning för industrisektorn och därmed förenlig verksamhet, samt omfatta ägande och förvaltning av lös egendom (avsnitt 4.6.2).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att förändra verksamhetsinriktningen för SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB (SP) så att den, i stället för vad som tidigare angetts av riksdagen, ska vara i linje med den breddade verksamhetsinriktningen för RISE AB som avses i punkt 8 (avsnitt 4.6.2).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att vidta de åtgärder som krävs för att genomföra en fusion mellan RISE AB och SP i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 4.6.2).
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 ställa ut kreditgarantier för exportkrediter som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 450 000 000 000 kronor (avsnitt 5.6.7).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 ställa ut kreditgarantier för investeringar som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 10 000 000 000 kronor (avsnitt 5.6.7).

13. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta att Aktiebolaget Svensk Exportkredit får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 125 000 000 000 kronor för systemet med statsstödda exportkrediter (avsnitt 5.6.8).
14. Riksdagen anvisar för budgetåret 2017 ramanslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt följande uppställning. [Här avses anslagstabellen på s. 12 i prop. 2016/17:1 utg.omr. 24]
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2. [Här avses anslagstabellen på s. 12 i prop. 2016/17:1 utg.omr.24].

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:117 av Josef Fransson m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka resurserna till geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:122 av Johan Nissinen m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Visit Sweden i uppdrag att öppna ett kontor i Indien och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för fler vardagsnära innovationer inom vård och omsorg och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2033 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge uppdraget till regeringen att reformera systemet med s.k. innovationscheckar i syfte att underlätta för småföretagen att få tillgång till kapital och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2226 av Josef Fransson m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1.

2016/17:3126 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UF ska erbjudas på alla gymnasieprogram i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett kvalitetslyft bör genomföras inom gymnasiets yrkesprogram som bl.a. innebär att kopplingen till arbetslivet stärks med hjälp av UF och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Drivhuset bör få ett utökad uppdrag att etablera sin verksamhet på yrkeshögskolor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett kvalitetslyft bör genomföras inom gymnasiets yrkesprogram som bl.a. innebär att kopplingen till arbetslivet stärks med hjälp av UF samt att UF ska erbjudas på alla gymnasieprogram i hela Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Drivhuset bör få ett utökad uppdrag att etablera sin verksamhet på yrkeshögskolor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återuppta det ambassadörsprogram för kvinnliga företagare som regeringen avslutat och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Tillväxtverket att återstarta nätverket för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka Almis rådgivning till företagare med utländsk bakgrund och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD):

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en garanti att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna, s.k. en dörr in, och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anslagen för 2017 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga verksamheter i högre grad ska bidra till att verka för att internationella möten arrangeras i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Visit Swedens uppdrag för att bearbeta utländska marknader i syfte att få fler möten, kongresser och event till Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3435 av Helena Lindahl m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2016/17:3456 av Said Abdu m.fl. (L):

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 24 Näringsliv enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Anslag för 2017 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Regeringens			Avvikelse från regeringen		
	förslag	M	SD	C	L	KD
1:1 Verket för innovationssystem	221 746	-920	-30 000	-920	-613	-920
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 893 335	-66 971	-493 000	-15 970	-461 314	-266 971
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	629 962	-2 480		-2 480	-1 654	-2 480
1:4 Tillväxtverket	272 898	-23 449	+20 000	-1 449	-966	-1 449
1:5 Näringslivsutveckling	460 022	-185 000		-211 000	-342 000	-227 000
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	57 951	-235	+10 000	-235		-235
1:7 Turistfrämjande	119 606	-20 000	+25 000		-30 000	-10 000
1:8 Sveriges geologiska undersökning	197 864	-798	+22 000	-798	-532	-798
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 807		+4 000			
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	14 000					
1:11 Bolagsverket	22 842					
1:12 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	8 327		+1 000			
1:13 Konkurrensverket	143 322	-595		-595	-397	-595
1:14 Konkurrensforskning	13 661					
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	123 210			-50 000		-100 000
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	23 200					
1:17 Kapitalinsatser i statliga bolag	1 000					
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	17 780					
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	18 000					
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	309 461	-100 000		+8 000	+20 000	-130 000

Anslag	Regeringens			Avvikelse från regeringen		
	förslag	M	SD	C	L	KD
1:21 Patent- och registreringsverket	315 588					-311 000
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	24 612	-121		-121		-121
2:2 Kommerskollegium	86 091	-345		-345		-345
2:3 Exportfrämjande verksamhet	361 889	-0		-130 000	-125 000	-130 000
2:4 Investeringsfrämjande	62 266			-5 000		
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	20 517	-23				
2:6 Bidrag till standardiseringen	31 063			-23		
<i>Nya anslag</i>						
99:1 Ambassadörsnätverk kvinnligt företagande						+6 000
Summa för utgiftsområdet	6 456 020	-400 938	-441 000	-410 937	-942 476	-1 175 915

BILAGA 3

Regeringens och oppositionens förslag till beställningsbemyndiganden

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	L	KD
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 300 000	2018–2022	±0	±0	±0	±0	±0
1:5 Näringslivsutveckling	600 000	2018–2019	±0	±0	±0	±0	±0
1:9 Geovetenskaplig forskning	5 000	2018–2019	±0	±0	±0	±0	±0
Summa beställnings- bemyndiganden	2 905 000		±0	±0	±0	±0	±0

BILAGA 4

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2017 inom
utgiftsområde 24 Näringsliv*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från Utskottets förslag regeringen	
1:1 Verket för innovationssystem	±0	221 746
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	±0	2 893 335
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	±0	629 962
1:4 Tillväxtverket	±0	272 898
1:5 Näringslivsutveckling	±0	460 022
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	±0	57 951
1:7 Turistfrämjande	±0	119 606
1:8 Sveriges geologiska undersökning	±0	197 864
1:9 Geovetenskaplig forskning	±0	5 807
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	±0	14 000
1:11 Bolagsverket	±0	22 842
1:12 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	±0	8 327
1:13 Konkurrensverket	±0	143 322
1:14 Konkurrensforskning	±0	13 661
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	±0	123 210
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	±0	23 200
1:17 Kapitalinsatser i statliga bolag	±0	1 000
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	±0	17 780
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	±0	18 000
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	±0	309 461
1:21 Patent- och registreringsverket	±0	315 588
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	±0	24 612
2:2 Kommerskollegium	±0	86 091
2:3 Exportfrämjande verksamhet	±0	361 889
2:4 Investeringsfrämjande	±0	62 266
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	±0	20 517
2:6 Bidrag till standardiseringen	±0	31 063
Summa för utgiftsområdet	±0	6 456 020

BILAGA 5

Utskottets förslag till beställningsbemyndiganden

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag	Tidsperiod
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	±0	2 300 000	2018–2022
1:5 Näringslivsutveckling	±0	600 000	2018–2019
1:9 Geovetenskaplig forskning	±0	5 000	2018–2019
Summa beställningsbemyndiganden	±0	2 905 000	

BILAGA 6

Reservanternas anslagsförslag

Reservation 1, punkt 1 (SD)

Förslag till beslut om anslag för 2017 inom
utgiftsområde 24 Näringsliv*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Verket för innovationssystem	-30 000	191 746
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	-493 000	2 400 335
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel	±0	629 962
1:4 Tillväxtverket	+20 000	292 898
1:5 Näringslivsutveckling	±0	460 022
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	+10 000	67 951
1:7 Turistfrämjande	+25 000	144 606
1:8 Sveriges geologiska undersökning	+22 000	219 864
1:9 Geovetenskaplig forskning	+4 000	9 807
1:10 Miljösäkring av olja- och gaslagringsanläggningar	±0	14 000
1:11 Bolagsverket	±0	22 842
1:12 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	+1 000	9 327
1:13 Konkurrensverket	±0	143 322
1:14 Konkurrensforskning	±0	13 661
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal	±0	123 210
1:16 Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	±0	23 200
1:17 Kapitalinsatser i statliga bolag	±0	1 000
1:18 Avgifter till vissa internationella organisationer	±0	17 780
1:19 Finansiering av rättegångskostnader	±0	18 000
1:20 Bidrag till företagsutveckling och innovation	±0	309 461
1:21 Patent- och registreringsverket	±0	315 588

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
2:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	±0	24 612
2:2 Kommerskollegium	±0	86 091
2:3 Exportfrämjande verksamhet	±0	361 889
2:4 Investeringsfrämjande	±0	62 266
2:5 Avgifter till internationella handelsorganisationer	±0	20 517
2:6 Bidrag till standardiseringen	±0	31 063
Summa för utgiftsområdet	-441 000	6 015 020

BILAGA 7

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall¹ ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Talan om förbud enligt 3 § förs av allmän åklagare vid tingsrätt. Angående utredningen och förfarandet i sådana mål *skall*, om inte annat föreskrivs i denna lag, i tillämpliga delar gälla vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott för vilket är stadgat fängelse i högst ett år.

Talan mot en advokat får väckas endast efter hörande av Sveriges advokatsamfund. Talan mot en godkänd eller auktoriserad revisor får väckas endast efter hörande av *Revisorsnämnden*.

Bestämmelserna i 24 och 25 kap. rättegångsbalken *skall* inte tillämpas

4 §²

Talan om förbud enligt 3 § förs av allmän åklagare vid tingsrätt. Angående utredningen och förfarandet i sådana mål *ska*, om inte annat föreskrivs i denna lag, i tillämpliga delar gälla vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott för vilket är stadgat fängelse i högst ett år.

Talan mot en advokat får väckas endast efter hörande av Sveriges advokatsamfund. Talan mot en godkänd eller auktoriserad revisor får väckas endast efter hörande av *Revisorsinspektionen*.

Bestämmelserna i 24 och 25 kap. rättegångsbalken *ska* inte tillämpas

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2001:367.

² Senaste lydelse 1995:535.

vid förbudstalan.

Talan om förbud *skall* väckas inom fem år från det att brottet begicks.

vid förbudstalan.

Talan om förbud *ska* väckas inom fem år från det att brottet begicks.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

2 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4 b § och 4 a kap. 16 b § sparbankslagen (1987:619)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

4 b §²

Revisionsutskottet ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt,

1. övervaka bankens finansiella rapportering samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet,

2. med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bankens interna kontroll, internrevision och riskhantering,

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av *Revisorsnämndens* kvalitetskontroll,

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av *Revisorsinspektionens* kvalitetskontroll,

4. informera styrelsen om resultatet av revisionen och om på vilket sätt revisionen bidrog till den finansiella rapporteringens tillförlitlighet samt om vilken funktion utskottet har haft,

5. granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och då särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller banken andra tjänster än revision, och

6. biträda vid upprättandet av förslag till sparbanksstämans beslut om revisorsval.

Om banken har en valberedning som huvudmännen har ett betydande inflytande i, får banken ge valberedningen i uppgift att i stället för revisionsutskottet lämna ett förslag till sparbanksstämman om val av revisor.

4 a kap.

16 b §³

I samband med en koncernrevision ska revisorn bedöma och utvärdera det revisionsarbete som har utförts av revisorer i de övriga koncernföretagen. Revisorn ska se till att han eller hon kan få tillgång till dokumentation av det revisionsarbete som är relevant för koncernrevisionen.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Revisorn ska också underätta *Revisorsnämnden* om hindret.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Revisorn ska också underätta *Revisorsinspektionen* om hindret.

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.

² Senaste lydelse 2016:434.

³ Senaste lydelse 2016:434.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Häri genom föreskrivs att 6 kap. 7 a § och 8 kap. 13 c § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

7 a §¹

Revisionsutskottet ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt,

1. övervaka föreningens finansiella rapportering samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet,

2. med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i föreningens interna kontroll, internrevision och riskhantering,

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av *Revisorsnämndens* kvalitetskontroll,

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av *Revisorsinspektionens* kvalitetskontroll,

4. informera styrelsen om resultatet av revisionen och om på vilket sätt revisionen bidrog till den finansiella rapporteringens tillförlitlighet samt om vilken funktion utskottet har haft,

5. granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och då särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller föreningen andra tjänster än revision, och

6. biträda vid upprättandet av förslag till föreningsstämmans beslut om revisorsval.

Om föreningen har en valberedning som medlemmarna har ett betydande inflytande i, får föreningen ge valberedningen i uppgift att i stället för revisionsutskottet lämna ett förslag till föreningsstämman om val av revisor.

8 kap.

13 c §²

I samband med en koncernrevision avseende en ekonomisk förening vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad ska revisorn bedöma och utvärdera det revisionsarbete som har utförts av revisorer i de övriga koncernföretagen. Revisorn ska se till att han eller hon kan få tillgång till dokumentation av det revisionsarbete som är relevant för koncernrevisionen.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga

¹ Senaste lydelse 2016:432.

² Senaste lydelse 2016:432.

åtgärder. Revisorn ska också under-
rätta *Revisorsnämnden* om hindret.

åtgärder. Revisorn ska också under-
rätta *Revisorsinspektionen* om hind-
ret.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 4 b § och 7 a kap. 16 b § lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

4 b §¹

Revisionsutskottet ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt,

1. övervaka bankens finansiella rapportering samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet,

2. med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bankens interna kontroll, internrevision och riskhantering,

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av *Revisorsnämndens* kvalitetskontroll,

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av *Revisorsinspektionens* kvalitetskontroll,

4. informera styrelsen om resultatet av revisionen och om på vilket sätt revisionen bidrog till den finansiella rapporteringens tillförlitlighet samt om vilken funktion utskottet har haft,

5. granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och då särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller banken andra tjänster än revision, och

6. biträda vid upprättandet av förslag till föreningsstämmans beslut om revisorsval.

Om banken har en valberedning som medlemmarna har ett betydande inflytande i, får banken ge valberedningen i uppgift att i stället för revisionsutskottet lämna ett förslag till föreningsstämman om val av revisor.

7 a kap.

16 b §²

I samband med en koncernrevision ska revisorn bedöma och utvärdera det revisionsarbete som har utförts av revisorer i de övriga koncernföretagen. Revisorn ska se till att han eller hon kan få tillgång till dokumentation av det revisionsarbete som är relevant för koncernrevisionen.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Revisorn ska också underätta *Revisorsnämnden* om hindret.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Revisorn ska också underätta *Revisorsinspektionen* om hindret.

¹ Senaste lydelse 2016:435.

² Senaste lydelse 2016:435.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

5 Förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)

Härigenom föreskrivs att 32 b § revisionslagen (1999:1079) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 b §¹

I samband med en koncernrevision ska revisorn bedöma och utvärdera det revisionsarbete som har utförts av revisorer i de övriga koncernföretagen. Revisorn ska se till att han eller hon kan få tillgång till dokumentation av det revisionsarbete som är relevant för koncernrevisionen.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Om revisorn är en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag, ska revisorn också underrätta *Revisorsnämnden* om hindret.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Om revisorn är en auktoriserad eller godkänd revisor eller ett registrerat revisionsbolag, ska revisorn också underrätta *Revisorsinspektionen* om hindret.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

---

¹ Senaste lydelse 2016:433.

6 Förslag till lag om ändring i revisorslagen (2001:883)

Härigenom föreskrivs i fråga om revisorslagen (2001:883)
dels att 1, 3–6, 8, 12, 13, 18, 22, 22 a, 25, 27, 27 b–32 a, 32 d, 32 e, 32 g–37
och 40 §§ och rubriken närmast före 3 § ska ha följande lydelse,

dels att punkt 6 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag innehåller bestämmelser om

1. <i>Revisorsnämnden</i> (3 §), 2. auktorisation av revisorer (4 och 5 §§), 3. godkända revisorer (6 §), 4. revisionsföretag (8–12 §§), 5. registrering av revisionsbolag och revisorer från ett tredjeland (13–16 b §§), 6. huvudansvarig i revisionsverksamhet (17 §), 7. giltighetstid för auktorisation, godkännande och registrering (18 §), 8. revisorns skyldigheter (19–27 §§), 9. kvalitetskontroll (27 a §), 10. uppgiftslämnande m.m. (27 b–31 a §§), 11. disciplinära åtgärder m.m. (32–35 §§), och 12. överklagande, straffansvar m.m. (36–41 §§).	1. <i>Revisorsinspektionen</i> (3 §),

Bestämmelser som gäller vid revision av företag av allmänt intresse och för revisorer och registrerade revisionsbolag som utför sådan revision finns även i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG (EU:s revisorsförordning).

Revisorsnämnden

Revisorsinspektionen

3 §²

Revisorsnämnden ska

Revisorsinspektionen ska

1. pröva frågor om auktorisation, godkännande och registrering enligt denna lag, 2. utöva tillsyn över revisionsverksamhet samt över revisorer, registrerade revisionsbolag och revisorer från ett tredjeland, 3. pröva frågor om disciplinära och andra åtgärder mot revisorer, registrerade revisionsbolag, revisorer från ett tredjeland och, i den omfattning som framgår av 32 g §, före detta revisorer, och 4. ansvara för att god revisorssed och god revisionsmed utvecklas på ett ändamålsenligt sätt.	1. pröva frågor om auktorisation, godkännande och registrering enligt denna lag, 2. utöva tillsyn över revisionsverksamhet samt över revisorer, registrerade revisionsbolag och revisorer från ett tredjeland, 3. pröva frågor om disciplinära och andra åtgärder mot revisorer, registrerade revisionsbolag, revisorer från ett tredjeland och, i den omfattning som framgår av 32 g §, före detta revisorer, och 4. ansvara för att god revisorssed och god revisionsmed utvecklas på ett ändamålsenligt sätt.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela

¹ Senaste lydelse 2016:430.

² Senaste lydelse 2016:430.

närmare föreskrifter om *Revisorsnämnden*.

närmare föreskrifter om *Revisorsinspektionen*.

4 §³

En auktoriserad revisor ska

1. yrkesmässigt utöva revisionsverksamhet,
2. vara bosatt i Sverige eller i en annan stat inom EES,
3. varken vara i konkurs, ha näringsförbud, ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken, vara förbjuden att lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde enligt 3 § lagen (1985:354) om förbud mot juridiskt eller ekonomiskt biträde i vissa fall eller vara föremål för någon motsvarande rådighetsinskränkning i en annan stat,
4. ha den utbildning och erfarenhet som behövs för revisionsverksamhet,
5. hos *Revisorsnämnden* ha avlagt revisorsexamen, och
5. hos *Revisorsinspektionen* ha avlagt revisorsexamen, och
6. vara redbar och i övrigt lämplig att utöva revisionsverksamhet.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsnämnden* i ett enskilt fall bevilja undantag från kraven i första stycket 1 och 2.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsinspektionen* i ett enskilt fall bevilja undantag från kraven i första stycket 1 och 2.

5 §⁴

Det krav på revisorsexamen som ställs upp i 4 § första stycket 5 ska anses uppfyllt också av den som

1. innehar ett sådant utländskt examensbevis som krävs för att få utföra lagstadgad revision i
  - a) någon stat inom EES, eller
  - b) ett tredjeland, om den staten tillåter att revisorer som har auktoriserats enligt denna lag på motsvarande villkor utövar revisionsverksamhet där, och
2. hos *Revisorsnämnden* har genomgått ett särskilt lämplighetsprov.
2. hos *Revisorsinspektionen* har genomgått ett särskilt lämplighetsprov.

6 §⁵

En godkänd revisor ska uppfylla de krav som anges i 4 § första stycket 1–4 och 6.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsnämnden* i ett enskilt fall bevilja undantag från kraven i 4 § första stycket 1 och 2.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsinspektionen* i ett enskilt fall bevilja undantag från kraven i 4 § första stycket 1 och 2.

8 §⁶

En revisor får utöva revisionsverksamhet endast som enskild näringsidkare eller i ett annat revisionsföretag.

Om det finns särskilda skäl, får

Om det finns särskilda skäl, får

³ Senaste lydelse 2016:430.

⁴ Senaste lydelse 2016:430.

⁵ Senaste lydelse 2013:217.

⁶ Senaste lydelse 2016:430.

Revisorsnämnden tillåta att en revisor utövar revisionsverksamhet i ett tredjeland trots att villkoret i första stycket inte är uppfyllt.

Revisorsinspektionen tillåta att en revisor utövar revisionsverksamhet i ett tredjeland trots att villkoret i första stycket inte är uppfyllt.

12 §

En revisor får vara anställd endast hos ett revisionsföretag eller ett sådant bolag som avses i 11 § andra stycket.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsnämnden* bevilja undantag från föreskriften i första stycket.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsinspektionen* bevilja undantag från föreskriften i första stycket.

13 §⁷

Ett handelsbolag som utövar revisionsverksamhet får registreras som revisionsbolag, om det uppfyller villkoren i 10 och 11 §§.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsnämnden* beträffande viss bolagsman, firmatecknare eller prokurist bevilja undantag från villkoren i 11 §. En majoritet av bolagsmännen ska dock alltid utgöras av revisorer eller registrerade revisionsbolag. Om det finns endast två bolagsmän, måste minst en av dem vara revisor eller ett registrerat revisionsbolag.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsinspektionen* beträffande viss bolagsman, firmatecknare eller prokurist bevilja undantag från villkoren i 11 §. En majoritet av bolagsmännen ska dock alltid utgöras av revisorer eller registrerade revisionsbolag. Om det finns endast två bolagsmän, måste minst en av dem vara revisor eller ett registrerat revisionsbolag.

18 §⁸

Auktorisation, godkännande och registrering gäller i fem år. Har en ansökan om fortsatt auktorisation, godkännande eller registrering gjorts före giltighetstidens utgång fortsätter auktorisationen, godkännandet eller registreringen att gälla till dess att beslut i saken har *vunnit* laga kraft.

Revisorsnämnden får i ett enskilt fall besluta att en auktorisation ska gälla i längre tid än fem år, dock längst sex år.

Revisorsnämnden eller, efter överklagande, en domstol får bestämma att ett beslut om avslag på en ansökan som avses i första stycket ska gälla omedelbart.

Auktorisation, godkännande och registrering gäller i fem år. Har en ansökan om fortsatt auktorisation, godkännande eller registrering gjorts före giltighetstidens utgång fortsätter auktorisationen, godkännandet eller registreringen att gälla till dess att beslut i saken har *fått* laga kraft.

Revisorsinspektionen får i ett enskilt fall besluta att en auktorisation ska gälla i längre tid än fem år, dock längst sex år.

Revisorsinspektionen eller, efter överklagande, en domstol får bestämma att ett beslut om avslag på en ansökan som avses i första stycket ska gälla omedelbart.

⁷ Senaste lydelse 2009:564.

⁸ Senaste lydelse 2013:217.

22 §⁹

Revisorsnämnden ska på ansökan av en revisor meddela förhandsbesked om huruvida

1. förhållandena är sådana att revisorn enligt 21 § första stycket är skyldig att avböja eller avsäga sig uppdraget,

2. en viss omständighet är en sådan som avses i 21 a § första stycket och, om så är fallet, huruvida omständigheter i det enskilda fallet eller vidtagna åtgärder medför att revisorn ändå inte behöver avböja eller avsäga sig uppdraget, eller

3. en viss tjänst omfattas av förbudet mot tillhandahållande av andra tjänster än revision i artikel 5 i EU:s revisorsförordning och, om så är fallet, huruvida tjänsten ändå får tillhandahållas enligt 21 b §.

När ett förhandsbesked har fått laga kraft, är det bindande för *nämnden* i förhållande till revisorn. Förhandsbeskedet upphör att gälla vid förändrade förutsättningar eller vid författningsändringar som påverkar den fråga som beskedet avser.

Revisorsinspektionen ska på ansökan av en revisor meddela förhandsbesked om huruvida

När ett förhandsbesked har fått laga kraft, är det bindande för *inspektionen* i förhållande till revisorn. Förhandsbeskedet upphör att gälla vid förändrade förutsättningar eller vid författningsändringar som påverkar den fråga som beskedet avser.

22 a §¹⁰

Revisorsnämnden får på ansökan av en revisor bevilja undantag från bestämmelserna om förhållandet mellan revisionsarvodet och arvodet för andra tjänster i artikel 4.2 i EU:s revisorsförordning. Ett undantag får beviljas om det finns särskilda skäl för det. Av EU:s revisorsförordning framgår att ett undantag som längst får gälla under två räkenskapsår.

Revisorsinspektionen får på ansökan av en revisor bevilja undantag från bestämmelserna om förhållandet mellan revisionsarvodet och arvodet för andra tjänster i artikel 4.2 i EU:s revisorsförordning. Ett undantag får beviljas om det finns särskilda skäl för det. Av EU:s revisorsförordning framgår att ett undantag som längst får gälla under två räkenskapsår.

25 §

En revisor får inte utöva annan verksamhet än revisionsverksamhet eller verksamhet som har ett naturligt samband därmed, om

1. utövandet är av sådan art eller omfattning att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet, eller

2. utövandet på annat sätt är oförenligt med den ställning som följer av behörigheten att utföra lagstadgad revision.

Revisorsnämnden skall på ansökan av en revisor meddela förhandsbesked om huruvida en viss verksamhet är förenlig med kravet i första stycket. För ett sådant för-

Revisorsinspektionen ska på ansökan av en revisor meddela förhandsbesked om huruvida en viss verksamhet är förenlig med kravet i första stycket. För ett sådant för-

⁹ Senaste lydelse 2016:430.

¹⁰ Senaste lydelse 2016:430.

handsbesked gäller bestämmelserna i 22 § andra stycket.

handsbesked gäller bestämmelserna i 22 § andra stycket.

27 §¹¹

Revisorer och registrerade revisionsbolag ska teckna försäkring för den ersättningsskyldighet som revisorn eller bolaget kan ådra sig i sin revisionsverksamhet.

Kravet på försäkring gäller inte ett registrerat revisionsbolag från en annan stat inom EES än Sverige.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsnämnden* i ett enskilt fall bevilja undantag från kravet på försäkring.

Om det finns särskilda skäl, får *Revisorsinspektionen* i ett enskilt fall bevilja undantag från kravet på försäkring.

27 b §¹²

Revisorsnämnden får på begäran lämna ut uppgifter till behöriga myndigheter i andra stater inom EES, om uppgifterna behövs där för verksamhet som motsvarar den verksamhet som *Revisorsnämnden* bedriver enligt denna lag.

Uppgifterna får inte lämnas ut, om den sak som begäran avser redan prövas eller har prövats av *Revisionsnämnden*.

Revisorsinspektionen får på begäran lämna ut uppgifter till behöriga myndigheter i andra stater inom EES, om uppgifterna behövs där för verksamhet som motsvarar den verksamhet som *Revisorsinspektionen* bedriver enligt denna lag.

Uppgifterna får inte lämnas ut, om den sak som begäran avser redan prövas eller har prövats av *Revisorsinspektionen*.

27 c §¹³

Revisorsnämnden får på begäran lämna ut uppgifter till en behörig myndighet i ett tredjeland, om utlämnandet är förenligt med personuppgiftslagen (1998:204) och om

1. uppgifterna har samband med revision av ett företag som har sitt säte inom EES och som har emitterat värdepapper upptagna till handel i tredjelandet eller ingår i en koncern, för vilken koncernredovisning upprättas i tredjelandet,

2. Europeiska kommissionen har beslutat att myndigheten uppfyller tillräckliga krav i enlighet med artikel 47.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG, och

3. *Revisorsnämnden* har träffat ett samarbetsavtal med myndigheten.

Revisorsinspektionen får på begäran lämna ut uppgifter till en behörig myndighet i ett tredjeland, om utlämnandet är förenligt med personuppgiftslagen (1998:204) och om

1. uppgifterna har samband med revision av ett företag som har sitt säte inom EES och som har emitterat värdepapper upptagna till handel i tredjelandet eller ingår i en koncern, för vilken koncernredovisning upprättas i tredjelandet,

2. Europeiska kommissionen har beslutat att myndigheten uppfyller tillräckliga krav i enlighet med artikel 47.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG, och

3. *Revisorsinspektionen* har träffat ett samarbetsavtal med myndigheten.

Genom samarbetsavtalet ska det säkerställas

¹¹ Senaste lydelse 2016:430.

¹² Senaste lydelse 2016:430.

¹³ Senaste lydelse 2016:430.

1. att tredjelandets behöriga myndighet inte utnyttjar uppgifterna för annat ändamål än verksamhet som motsvarar den som *Revisorsnämnden* bedriver enligt denna lag, och

2. att revisionsklientens affärsintressen inte skadas.
Uppgifterna får inte lämnas ut, om den sak som begäran avser redan prövas eller har prövats av *Revisorsnämnden*.

1. att tredjelandets behöriga myndighet inte utnyttjar uppgifterna för annat ändamål än verksamhet som motsvarar den som *Revisorsinspektionen* bedriver enligt denna lag, och

Uppgifterna får inte lämnas ut, om den sak som begäran avser redan prövas eller har prövats av *Revisorsinspektionen*.

28 §¹⁴

Revisorer, registrerade revisionsbolag och revisorer från tredjeland är skyldiga att låta *Revisorsnämnden* vid sin tillsyn granska akter, bokföring och övriga handlingar som hör till verksamheten och att lämna *nämnden* de uppgifter som behövs för tillsynen. Detsamma gäller vid tillsyn som *Revisorsnämnden* utför på begäran av en behörig myndighet i en annan stat.

Revisorer, registrerade revisionsbolag och revisorer från tredjeland är skyldiga att låta *Revisorsinspektionen* vid sin tillsyn granska akter, bokföring och övriga handlingar som hör till verksamheten och att lämna *inspektionen* de uppgifter som behövs för tillsynen. Detsamma gäller vid tillsyn som *Revisorsinspektionen* utför på begäran av en behörig myndighet i en annan stat.

28 a §¹⁵

Revisorer eller registrerade revisionsbolag som har revisionsuppdrag i moderföretag är skyldiga att låta *Revisorsnämnden* vid sin tillsyn granska dokumentation som avser sådan del av koncernrevisionen som har utförts av en fysisk person eller ett företag från ett tredjeland, vars behöriga myndighet saknar samarbetsavtal med *Revisorsnämnden*.

Det som sägs i första stycket gäller inte, om någon omständighet som inte beror på revisorn eller det registrerade revisionsbolaget utgör hinder mot att få tillgång till dokumentationen.

Revisorer eller registrerade revisionsbolag som har revisionsuppdrag i moderföretag är skyldiga att låta *Revisorsinspektionen* vid sin tillsyn granska dokumentation som avser sådan del av koncernrevisionen som har utförts av en fysisk person eller ett företag från ett tredjeland, vars behöriga myndighet saknar samarbetsavtal med *Revisorsinspektionen*.

28 b §¹⁶

I sin tillsyn över revision av företag av allmänt intresse får *Revisorsnämnden* förelägga följande fysiska och juridiska personer att lämna upplysningar om revisionen:

I sin tillsyn över revision av företag av allmänt intresse får *Revisorsinspektionen* förelägga följande fysiska och juridiska personer att lämna upplysningar om revisionen:

¹⁴ Senaste lydelse 2009:564.

¹⁵ Senaste lydelse 2009:564.

¹⁶ Senaste lydelse 2016:430.

1. Anställda hos den revisor eller det registrerade revisionsbolag som har utfört revisionen.

2. Personer som på uppdrag av revisorn eller det registrerade revisionsbolaget har utfört en uppgift eller en funktion med anknytning till revisionen.

3. Personer som på något annat sätt är organisatoriskt eller funktionellt knutna till revisorn eller det registrerade revisionsbolaget.

4. Revisionsklienten, dess dotterföretag och närstående tredje parter.

Ett föreläggande får förenas med vite.

28 c §¹⁷

I sin tillsyn över revision av företag av allmänt intresse får *Revisorsnämnden*, om det finns skäl för det, göra en platsundersökning hos en revisor eller ett registrerat revisionsbolag.

I sin tillsyn över revision av företag av allmänt intresse får *Revisorsinspektionen*, om det finns skäl för det, göra en platsundersökning hos en revisor eller ett registrerat revisionsbolag.

29 §

Ett företag som har en särskilt stark affärsmässig anknytning till ett revisionsföretag *skall*, efter föreläggande från *Revisorsnämnden*, lämna *nämnden* upplysningar om rådgivning eller annat biträde åt dem som gett revisionsföretaget eller en i revisionsföretaget verksam revisor i uppdrag att utföra revisionsverksamhet.

Ett företag som har en särskilt stark affärsmässig anknytning till ett revisionsföretag *ska*, efter föreläggande från *Revisorsinspektionen*, lämna *inspektionen* upplysningar om rådgivning eller annat biträde åt dem som gett revisionsföretaget eller en i revisionsföretaget verksam revisor i uppdrag att utföra revisionsverksamhet.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

30 §¹⁸

Ingår ett revisionsföretag i ett nätverk, ska företaget underrätta *Revisorsnämnden* om vilka övriga företag som ingår i nätverket. Om nätverkets sammansättning ändras, ska företaget anmäla ändringen till *nämnden*.

Ingår ett revisionsföretag i ett nätverk, ska företaget underrätta *Revisorsinspektionen* om vilka övriga företag som ingår i nätverket. Om nätverkets sammansättning ändras, ska företaget anmäla ändringen till *inspektionen*.

Underrättelser enligt första stycket ska lämnas utan dröjsmål.

För sådana revisionsföretag som avses i 2 § 4 c gäller skyldigheten att lämna underrättelser endast om företaget är ett registrerat revisionsbolag enligt 16 a §.

31 §¹⁹

Om Skatteverket i fråga om en revisor eller ett registrerat revisions-

Om Skatteverket i fråga om en revisor eller ett registrerat revisions-

¹⁷ Senaste lydelse 2016:430.

¹⁸ Senaste lydelse 2016:430.

¹⁹ Senaste lydelse 2003:738.

bolag uppmärksammar någon omständighet, som kan vara av betydelse för *Revisorsnämndens* verksamhet, *skall* verket underrätta *nämnden*. Detta gäller dock inte omständigheter som verket har fått kännedom om i verksamhet enligt lagen (1997:1024) om Skatteverkets medverkan i brottsutredningar.

bolag uppmärksammar någon omständighet, som kan vara av betydelse för *Revisorsinspektionens* verksamhet, *ska* verket underrätta *inspektionen*. Detta gäller dock inte omständigheter som verket har fått kännedom om i verksamhet enligt lagen (1997:1024) om Skatteverkets medverkan i brottsutredningar.

31 a §²⁰

Revisorsnämnden får i ett ärende enligt denna lag begära att en behörig myndighet i en annan stat inom EES ska biträda *nämnden*.

Revisorsinspektionen får i ett ärende enligt denna lag begära att en behörig myndighet i en annan stat inom EES ska biträda *inspektionen*.

32 §²¹

Om en revisor uppsåtligen gör orätt i sin revisionsverksamhet eller på annat sätt handlar oredligt eller om en revisor inte betalar en sådan avgift som avses i 39 §, ska auktorisationen eller godkännandet upphävas. Om det finns förmildrande omständigheter, får i stället varning ges.

Om en revisor på annat sätt åsidosätter sina skyldigheter som revisor eller som ställföreträdare för ett revisionsföretag, får varning ges. Om det är tillräckligt, får *Revisorsnämnden* i stället ge en erinran. Är omständigheterna synnerligen försvårande, får auktorisationen eller godkännandet upphävas.

Om en revisor på annat sätt åsidosätter sina skyldigheter som revisor eller som ställföreträdare för ett revisionsföretag, får varning ges. Om det är tillräckligt, får *Revisorsinspektionen* i stället ge en erinran. Är omständigheterna synnerligen försvårande, får auktorisationen eller godkännandet upphävas.

Om det uppkommer en fråga om upphävande, varning eller erinran, ska revisorn genom skriftlig underrättelse ges tillfälle att yttra sig om det som anförs i ärendet.

Varning eller erinran får inte ges om det som läggs revisorn till last har inträffat mer än fem år innan revisorn fick underrättelse i ärendet.

I fråga om valet av disciplinär åtgärd finns det ytterligare bestämmelser i 32 d och 32 e §§.

32 a §²²

Om *Revisorsnämnden* ger en revisor en varning och det finns särskilda skäl för det, får *nämnden* även besluta om en sanktionsavgift eller om ett tidsbegränsat förbud att

1. utöva revisionsverksamhet,
2. underteckna revisionsberättelser, eller

Om *Revisorsinspektionen* ger en revisor en varning och det finns särskilda skäl för det, får *inspektionen* även besluta om en sanktionsavgift eller om ett tidsbegränsat förbud att

²⁰ Senaste lydelse 2009:564.

²¹ Senaste lydelse 2016:430.

²² Senaste lydelse 2016:430.

3. ha ett sådant uppdrag i ett revisionsföretag som avses i 11 § första stycket 3.

I fråga om valet av disciplinär åtgärd finns det ytterligare bestämmelser i 32 d och 32 e §§.

32 d §²³

Vid valet av disciplinär åtgärd enligt 32 och 32 a §§ ska *Revisorsnämnden* ta särskild hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är, hur länge den har pågått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

En sanktionsavgift får inte beslutas om överträdelsen utslutande består i att revisorn inte har fullgjort sin uppgiftsskyldighet gentemot *Revisorsnämnden*.

Vid valet av disciplinär åtgärd enligt 32 och 32 a §§ ska *Revisorsinspektionen* ta särskild hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är, hur länge den har pågått och graden av ansvar för den som har begått överträdelsen.

En sanktionsavgift får inte beslutas om överträdelsen utslutande består i att revisorn inte har fullgjort sin uppgiftsskyldighet gentemot *Revisorsinspektionen*.

32 e §²⁴

Revisorsnämnden ska i förmildrande riktning särskilt beakta om den som har begått överträdelsen genom ett aktivt samarbete i väsentlig mån har underlättat *nämndens* utredning.

I försvårande riktning ska *Revisorsnämnden* särskilt beakta om den som har begått överträdelsen tidigare har gjort sig skyldig till överträdelser. *Nämnden* ska fästa vikt vid om överträdelserna är likartade och om det har gått kort tid mellan de olika överträdelserna.

Revisorsinspektionen ska i förmildrande riktning särskilt beakta om den som har begått överträdelsen genom ett aktivt samarbete i väsentlig mån har underlättat *inspektionens* utredning.

I försvårande riktning ska *Revisorsinspektionen* särskilt beakta om den som har begått överträdelsen tidigare har gjort sig skyldig till överträdelser. *Inspektionen* ska fästa vikt vid om överträdelserna är likartade och om det har gått kort tid mellan de olika överträdelserna.

32 g §²⁵

Om en före detta revisor tillträder en befattning i strid med 25 a § får *Revisorsnämnden* besluta att han eller hon ska betala en sanktionsavgift.

Sanktionsavgiftens storlek ska fastställas med tillämpning av 32 b § första och tredje styckena och 32 f §.

Bestämmelserna i 32 § tredje och fjärde styckena om underrättelse och beskrivning gäller även för en fråga om sanktionsavgift enligt denna paragraf.

²³ Senaste lydelse 2016:430.

²⁴ Senaste lydelse 2016:430.

²⁵ Senaste lydelse 2016:430.

32 h §²⁶

En sanktionsavgift ska betalas till *Revisorsnämnden* inom trettio dagar från det att avgörandet fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

En sanktionsavgift ska betalas till *Revisorsinspektionen* inom trettio dagar från det att avgörandet fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

32 i §²⁷

Om en sanktionsavgift inte har betalats inom den tid som anges i 32 h §, får beslutet om avgift verkställas enligt utsökningsbalken. *Revisorsnämnden* ska då lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

En sanktionsavgift som har påförts faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Om en sanktionsavgift inte har betalats inom den tid som anges i 32 h §, får beslutet om avgift verkställas enligt utsökningsbalken. *Revisorsinspektionen* ska då lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

33 §²⁸

Om en auktoriserad revisor inte längre uppfyller kraven i 4 § eller en godkänd revisor inte längre uppfyller kraven i 6 §, ska auktorisationen eller godkännandet upphävas.

Om det för en revisor inträder någon omständighet som innebär hinder för auktorisation eller godkännande, ska revisorn genast anmäla detta till *Revisorsnämnden*.

Om det för en revisor inträder någon omständighet som innebär hinder för auktorisation eller godkännande, ska revisorn genast anmäla detta till *Revisorsinspektionen*.

34 §²⁹

Föreskrifterna i 32–32 i §§ gäller i tillämpliga delar även för registrerade revisionsbolag och revisorer från ett tredjeland. Det som sägs där om upphävande av auktorisation eller godkännande ska i stället avse upphävande av registrering.

Om ett registrerat revisionsbolag inte längre uppfyller de för bolaget gällande kraven i 10, 11, 13, 14 eller 16 a §, ska registreringen upphävas. Det samma gäller i fråga om en revisor från ett tredjeland, om kraven för registrering enligt 16 b § inte längre är uppfyllda.

Om det för ett registrerat revisionsbolag inträder någon omständighet som innebär hinder för registrering, ska bolaget genast anmäla

Om det för ett registrerat revisionsbolag inträder någon omständighet som innebär hinder för registrering, ska bolaget genast anmäla

²⁶ Senaste lydelse 2016:430.

²⁷ Senaste lydelse 2016:430.

²⁸ Senaste lydelse 2013:217.

²⁹ Senaste lydelse 2016:430.

detta till *Revisorsnämnden*. Detsamma gäller för en revisor från ett tredjeland.

detta till *Revisorsinspektionen*. Detsamma gäller för en revisor från ett tredjeland.

35 §³⁰

I stället för att upphäva en auktorisation, ett godkännande eller en registrering får *Revisorsnämnden* förelägga revisorn, det registrerade revisionsbolaget eller revisorn från ett tredjeland att inom viss tid vidta rättelse. Om föreläggandet inte följs, ska *Revisorsnämnden* pröva enligt 32–34 §§ om auktorisationen, godkännandet eller registreringen ska upphävas.

Revisorsnämnden eller, efter överklagande, en domstol får vid sin prövning av frågor om åtgärder enligt 32–34 §§ bestämma att ett beslut att upphäva auktorisation, godkännande eller registrering eller ett beslut om tidsbegränsat förbud ska gälla omedelbart.

I stället för att upphäva en auktorisation, ett godkännande eller en registrering får *Revisorsinspektionen* förelägga revisorn, det registrerade revisionsbolaget eller revisorn från ett tredjeland att inom viss tid vidta rättelse. Om föreläggandet inte följs, ska *Revisorsinspektionen* pröva enligt 32–34 §§ om auktorisationen, godkännandet eller registreringen ska upphävas.

Revisorsinspektionen eller, efter överklagande, en domstol får vid sin prövning av frågor om åtgärder enligt 32–34 §§ bestämma att ett beslut att upphäva auktorisation, godkännande eller registrering eller ett beslut om tidsbegränsat förbud ska gälla omedelbart.

36 §³¹

Revisorsnämndens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Beslut som rör examination enligt 4 § första stycket 5 eller särskild lämplighetsprövning enligt 5 § får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Revisorsinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

37 §³²

Om *Revisorsnämnden* i ett ärende om ansökan om auktorisation, godkännande eller registrering inte meddelar beslut inom fyra månader från det att ansökan gavs in, får sökanden begära förklaring av domstol att ärendet uppehålls i onödan.

En begäran om en förklaring som avses i första stycket ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om *nämnden* inte har meddelat

Om *Revisorsinspektionen* i ett ärende om ansökan om auktorisation, godkännande eller registrering inte meddelar beslut inom fyra månader från det att ansökan gavs in, får sökanden begära förklaring av domstol att ärendet uppehålls i onödan.

Om *inspektionen* inte har med-

³⁰ Senaste lydelse 2016:430.

³¹ Senaste lydelse 2013:217.

³² Senaste lydelse 2013:222.

beslut inom en månad från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

delat beslut inom en månad från det att en förklaring har lämnats, ska ansökan anses ha avslagits.

40 §³³

Revisorsnämnden ska föra ett register över revisorer, registrerade revisionsbolag och revisorer från tredjeländ.

Revisorsinspektionen ska föra ett register över revisorer, registrerade revisionsbolag och revisorer från tredjeländ.

6. Ett revisionsbolag som är godkänt eller auktoriserat enligt äldre bestämmelser *skall* anses som registrerat till den tidpunkt som *Revisorsnämnden* har bestämt.

6. Ett revisionsbolag som är godkänt eller auktoriserat enligt äldre bestämmelser *ska* anses som registrerat till den tidpunkt som *Revisorsinspektionen* har bestämt.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

---

³³ Senaste lydelse 2009:564.

7 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 49 b § och 9 kap. 6 a § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

49 b §¹

Revisionsutskottet ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt,

1. övervaka bolagets finansiella rapportering samt lämna rekommendationer och förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet,

2. med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering,

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av *Revisorsnämndens* kvalitetskontroll,

3. hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen samt om slutsatserna av *Revisorsinspektionens* kvalitetskontroll,

4. informera styrelsen om resultatet av revisionen och om på vilket sätt revisionen bidrog till den finansiella rapporteringens tillförlitlighet samt om vilken funktion utskottet har haft,

5. granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och då särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revision, och

6. biträda vid upprättandet av förslag till bolagsstämmans beslut om revisorsval.

Om bolaget har en valberedning som aktieägarna har ett betydande inflytande i, får bolaget ge valberedningen i uppgift att i stället för revisionsutskottet lämna ett förslag till bolagsstämman om val av revisor.

9 kap.

6 a §²

I samband med en koncernrevision ska revisorn bedöma och utvärdera det revisionsarbete som har utförts av revisorer i de övriga koncernföretagen. Revisorn ska se till att han eller hon kan få tillgång till dokumentation av det revisionsarbete som är relevant för koncernrevisionen.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Revisorn ska också underätta *Revisorsnämnden* om hindret.

Om revisorn är förhindrad att göra den bedömning och utvärdering som avses i första stycket, ska han eller hon utföra kompletterande revisionsarbete avseende dotterföretagen eller vidta andra lämpliga åtgärder. Revisorn ska också underätta *Revisorsinspektionen* om hindret.

¹ Senaste lydelse 2016:431.

² Senaste lydelse 2016:431.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.